To: [redacted]) (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; [redacted]) (COMM)[redacted]; [redacted]; [redacted]) (DB/FRI)[redacted]; [redacted]) (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; [redacted]) (BOA/Advies)[redacted]; Cleyndert [redacted]; [redacted]) (BOA/Advies)[redacted]; [redacted]) (BEDRIJF)[redacted]; BDG Belastingdienst[redacted] (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]) (BOA/Advies)[redacted]; [redacted]; [redacted]) (HDFEZ/BC)[redacted]; [redacted]; [redacted]) (BOA/BO&P/STAS)[redacted]; [redacted]) (FISCALITEIT)[redacted]; [redacted] M194 (BJZ/JZ)[redacted]; Blieck, J (Jos) de (MT)[redacted] J. de Blieck [redacted]; [redacted] (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; Uijlenbroek, JJM (Jaap) (MT)[redacted] Uijlenbroek [redacted]; Wesseling, JK (Jasper) (AFP)[redacted] Wesseling [redacted]; IJzerman, JT (Jan) (DB)[redacted] IJzerman [redacted]; [redacted]) (FISCALITEIT)[redacted]; [redacted]) (HDFEZ/BC)[redacted]; [redacted]) (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; [redacted] ([redacted]) (BOA/BO&P/STAS)[redacted]; [redacted]) (BEDRIJF)[redacted]; [redacted]) (FISCALITEIT)[redacted]; [redacted]) (AFP/SECR)[redacted]; Bogtstra, MS (Marijke) (BJZ/JZ)[redacted] Bogtstra [redacted]; Obbink, NST (Niels) (HDFEZ)[redacted] Obbink [redacted]; Stein, P (Peter) (BOA)[redacted] Stein [redacted]; [redacted]; [redacted]) (FISCALITEIT)[redacted]; M5 [redacted]) (BJZ/JZ)[redacted]; [redacted]) (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; [redacted] M30([redacted]) (UITVOERINGSBELEID)[redacted]; [redacted]; Willems, TJ (Talien) (COMM)[redacted] Willems [redacted]; [redacted]) (BJZ/JZ)[redacted]; [redacted] (FISCALITEIT)[redacted]; [redacted]) (HDFEZ/BC)[redacted]; [redacted]; [redacted]; Gelder, JH (Han) van (pSG)[redacted] Gelder [redacted]; dg-secretariaat Belastingdienst[redacted] Secretariaat DG [redacted]) (HDFEZ/BC)[redacted]; [redacted]) (DB/FRI)[redacted]; [redacted] (DB/FRI)[redacted]; [redacted]) (BOA/Advies)[redacted]

From: [redacted]) (BOA/Advies)
Sent: Wed 6/26/2019 9:01:25 PM
Importance: Normal
Subject: Proces donderdag 27/6 + terugkoppeling ambtelijke bespreking vandaag
MAIL_RECEIVED: Wed 6/26/2019 9:01:28 PM

ANTWOORDEN Concept beantwoording 90 vragen 17.15.docx
KAMERBRIEF Aanbieding beantwoording feitelijke vragen 'Richting een oplossing voor de ouders in de C.docx
E-mail GGD.pdf
AANBIEDINGSBRIEF gesprekken met ouders.pdf
VERSLAG ouderbijeenkomsten CAF11.pdf
Notitie Feitelijke vragen CAF 11.docx

Goedenavond,

De ervaring leert dat een dag altijd anders loopt dan gepland, maar op dit moment is mijn plan/hoop voor het proces morgen als volgt:

∀□□□□□□□□ Ik heb de documenten zoals in de bijlage aan de staatssecretaris gegeven. Hij heeft vanavond beperkte leestijd vanwege andere verplichtingen. Jaap, we respecteren uiteraard jouw akkoord inclusief voorbehoud met enkele opmerkingen, dus daar wordt morgenochtend rekening mee gehouden. De staatssecretaris heeft morgen van 8:30 – 9:15 leestijd voor CAF11 ingepland. Als hij niet in de gelegenheid is geweest naar de documenten te kijken, neemt hij deze tijd om dat te doen, waarna we zijn opmerkingen (die schriftelijk komen) kunnen verwerken. Mocht hij er wel aan toegekomen zijn naar de documenten te kijken, dan vindt morgen van 8:30 – 9:15 een bespreking plaats over de oplegnotitie, begeleidende Kamerbrief en de beantwoording van de vragen. Ik besef me dat dit aan de vroege kant is, maar ik zou het kleine comité willen vragen beschikbaar te zijn voor vragen van de staatssecretaris. Dit kan fysiek, maar eventueel ook via mobiel.

∀□□□□□□□□ Na 9:15 verwerken we de opmerkingen van de staatssecretaris.

∀□□□□□□□□ Van 14:00 – 14:30 vindt in klein comité een tweede bespreking met de staatssecretaris plaats. Hier bespreken we de doorgevoerde aanpassingen en, als dat niet 's ochtends is gebeurd, de resterende punten (ook uit de notitie).

∀□□□□□□□□ Er staat van 15:30 – 16:30 een ambtelijke bespreking gepland. Ik moet nog bezien of het nuttig is deze door te laten gaan.

∀□□□□□□□□ Voor eind dag versturen we de brief.

Daarnaast de terugkoppeling van het ambtelijke overleg vanochtend (ter formele vastlegging, vandaag zijn de meeste acties uiteraard

al voortvarend opgepakt):

∀□□□□□□□□ Afstemming DGBD/JZ over of we alleen de mail van de GGD verstrekken omdat dat zuiver zou zijn, of ook de onderliggende mailketen tussen GGD en gastouderbureau. **[DGBD/JZ] Deadline: vandaag.**

∀□□□□□□□□ Delen van het nog op te leveren rapport van de EDP-auditor over het doorzoeken van de FIOD-schijf met enige spoed – maar wel belangrijker: grote zorgvuldigheid – met de rest van deze groep. **[DGBD]**

∀□□□□□□□□ Beoordeling of eventuele documenten die volgen uit het doorzoeken van de FIOD-schijf aan de Landsadvocaat verstrekt moeten worden ter beoordeling of zij nog in lopende rechtszaken ingebracht moeten worden of dat de documenten nog ter vertrouwelijke inzage aan de Kamer verstuurd moeten worden. **[DGBD]**

∀□□□□□□□□ Reactie op mail advocate. **[COMM] Deadline: vandaag.**

∀□□□□□□□□ Uitzoeken wat de achtergrond van het citaat uit het WOB-verzoek is. **[DGBD] Deadline: morgen.**

Voor nu een fijne avond!

Groet,

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Cluster Uitvoeringsbeleid

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000097267

Uw brief (kenmerk)

Bijlagen
1

Datum
Betreft Verslag gesprekken met ouders

Geachte heer/mevrouw,

U bent de afgelopen weken aanwezig geweest bij een van de vier ouderbijeenkomsten met mij of met de directeur Toeslagen. Aan u is toegezegd dat u van deze gesprekken een verslag zou ontvangen.

Hierbij ontvangt u het samenvattende gespreksverslag. Het eerste deel van het verslag geeft een terugkoppeling van de gesprekken die de directeur Toeslagen op 15, 17 en 22 mei met ouders heeft gevoerd. Het tweede deel van het verslag is een samenvatting gegeven van mijn gesprek met ouders op 11 juni.

Met vriendelijke groet,
De staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

Vergaderjaar 2018-2019

31 066 **Belastingdienst**

Nr.

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld .. 2019

De vaste commissie voor Financiën heeft over de brief van de staatssecretaris van Financiën van 11 juni 2019 over 'Richting een oplossing voor ouders in de CAF-11-zaak (kinderopvangtoeslag)' (Kamerstuk 31 066, nr. 490) de navolgende vragen ter beantwoording aan de staatssecretaris voorgelegd.

De vragen zijn op 14 juni 2019 aan de staatssecretaris gezonden en bij brief van 27 juni beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Anne Mulder

De adjunct-griffier van de commissie,
EXGRIF1

Vraag en antwoord

1. **Kunt u alle memo's, e-mails etc. die over deze zaak aan u of aan de Directeur-Generaal (DG) Belastingdienst zijn verstrekt in de afgelopen anderhalf jaar aan de Kamer doen toekomen?**
   De gevraagde interne documenten verstrek ik niet, waarbij ik kortheidshalve verwijs naar de Kamerbrief van 25 april 2016 van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het is staand beleid van het kabinet om documenten die zijn opgesteld voor intern beraad geen onderwerp te maken van politiek debat.

2. **Waarom staat er een klokkenluider van de Combiteam Aanpak Facilitators (CAF)-11-zaak op non-actief?**
   Het past niet om in te gaan op individuele casuïstiek daarom geef ik hier een antwoord in algemenere zin. Uiteraard is het van belang dat vertrouwelijke gegevens van burgers en bedrijven

bij de dienst veilig zijn en er zorgvuldig wordt omgegaan met interne informatie en heeft mede met dit doel iedere ambtenaar een geheimhoudingsplicht. Tegelijkertijd is het cruciaal dat iedere ambtenaar misstanden aan de kaak kan stellen zonder daarbij op enigerlei wijze te worden benadeeld. Daarom zijn er voor medewerkers van de Belastingdienst verschillende mogelijkheden om (vertrouwelijk) melding te maken van vermoedelijke integriteitsschendingen of misstanden. Ik vind sociale veiligheid in de Belastingdienst van groot belang; daarbij hoort een open cultuur waarbinnen medewerkers vermoedens van integriteitschendingen en misstanden vrijelijk kunnen melden. Bij de behandeling van casuïstiek worden kaders in de regelgeving gerespecteerd en belangen zorgvuldig gewogen. Ten alle tijde en zeker in de CAF-11-zaak waar de menselijke maat mijn maatstaf is, zullen eventuele klokkenluiders maximaal beschermd moeten zijn.
Daarnaast verwijs ik hier naar mijn beantwoording van de feitelijke vragen van 11 juni jl.[1] Verder wil ik een ieder die vermoedens heeft van schendingen of misstanden bij de Belastingdienst oproepen zich te melden bij de daarvoor geëigende plekken binnen de Belastingdienst of bij de onafhankelijke en buiten de Belastingdienst gepositioneerde commissie integriteit via commissieintegriteitbelastingdienst@rijksoverheid.nl.

3. **Hoeveel mensen hebben een sanctie gehad voor onbehoorlijk handelen in deze zaak?**
   Ik kan niet ingaan op individuele casuïstiek.

4. **Kunt u een overzicht geven van wanneer u de Kamer foutief geïnformeerd heeft in deze zaak?**
   Ik heb helaas – zoals ook aangegeven in de brief van 11 juni – in dit dossier moeten constateren dat de informatievoorziening richting uw Kamer niet heeft voldaan aan mijn eigen ambitie. Zoals gemeld is in meerdere brieven ligt de oorsprong hiervan in het informatiebeheer bij Toeslagen dat onvoldoende op orde is. Ik heb met de EDP-auditors en later mijn eigen diepgravende exercitie in aanloop naar het instellen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen getracht om alle stukken die inzicht geven in CAF 11 in den brede alsnog boven water te krijgen. Ik heb deze op verschillende momenten aan uw Kamer verstrekt.

5. **Kunt u de evaluatiestukken van alle CAF-zaken aan de Kamer doen toekomen?**
6. **Zijn er tot nu toe indicaties dat de Belastingdienst in andere CAF-zaken tegen de wet gehandeld heeft, bijvoorbeeld door het recht op toeslagen stop te zetten?**
   Tijdens het debat van 21 maart jl. heb ik aan uw Kamer een onderzoek toegezegd naar het handelen van Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen) in andere CAF-zaken door de Auditdienst Rijk (ADR). Op dit moment heb ik geen concrete aanwijzingen dat die handelswijze in andere CAF-zaken vergelijkbare gevolgen heeft gehad. Naar verwachting komt de ADR eind 2019 met de bevindingen.

7. **Hoe kijkt u terug op het feit dat u vorig jaar wel sorry zei tegen de ouders, maar dat de Belastingdienst gewoon doorging met het opleggen van dwangbevelen?**
   De ouders in de CAF 11-zaak hebben mijn excuses gekregen onder meer vanwege het stopzetten, in plaats van opschorten, van lopende voorschotten in 2014, de gebrekkige communicatie en de lange duur van bezwaar- en beroepsprocedures. Dit was voor mij reden om de verbetermaatregelen op 11 oktober jl. [2] aan te kondigen. Met name grenzen van het wettelijke kader maakten dat niet bij alle ouders recht op toeslag kon worden vastgesteld, ook al waren zij mogelijk slachtoffer van onzorgvuldig handelen. Het terugvorderen van voorschotten en het zo nodig invorderen daarvan was juridisch bezien daarom niet zonder reden. Inmiddels heb ik de overtuiging dat de betreffende ouders door het optreden van de overheid te kort zijn gedaan en daardoor mogelijk in problemen zijn geraakt. Ik heb dit ook in mijn brief van 11 juni jl. aangegeven. Ik ben vastberaden om dit zo snel mogelijk recht te zetten en heb de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd mij daarbij te helpen. Hierbij past het om de invordering (inclusief verrekening) van de betreffende terugvorderingen kinderopvangtoeslag op te schorten in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen.

[1] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 490
[2] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 434.

8. **Hoeveel documenten zijn er exact, die horen bij de CAF-11-zaak? Welke van deze documenten heeft de Kamer nu wel en niet gekregen?**
Het kan niet exact aangegeven worden hoeveel documenten betrekking hebben op CAF 11, wel dat het er veel zijn. Zoals eerder aan uw Kamer gemeld in de Kamerbrief van 11 oktober jl.[3] was de structuur en sturing betreffende de interne en externe communicatie onvoldoende op orde. Dit maakt dat stukken op verschillende momenten naar voren komen. Zo heb ik in de brief van 11 juni jl. aangegeven dat ik mede in voorbereiding op de Adviescommissie uitvoering toeslagen de Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen) gevraagd dieper onderzoek te doen naar het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van een groep ouders waarbij in de gang van zaken veel niet goed is gegaan. Uit dit diepere onderzoek komen aanvullende documenten naar boven. Zo is er naast de GGD-documenten uit 2011 ook een GGD-signaal uit 2013 (zie aanbiedingsbrief). Zoals beschreven in de Kamerbrief van 21 juni jl.[4] hebben de EDP-auditors in het najaar van 2018 geïnventariseerd welke documenten, digitaal vastgelegd binnen Toeslagen, betrekking hebben op CAF 11. De EDP-auditors hebben in eerste instantie een inventarisatie gemaakt van de locaties waar deze digitaal vastgelegde documenten zich zouden kunnen bevinden. Vervolgens hebben zij de locaties waarbij de kans het groot geacht werd dat nieuwe documenten naar voren zouden kunnen komen aan de hand van trefwoorden doorzocht, zoals de Q-schijven. Daarbij constateerden zij bij de beoordeling dat de verschillende zoekacties die zij ondernamen telkens tot vrijwel dezelfde resultaten leidden en dat daarmee het onderzoek voldoende compleet was. De EDP-auditors geven aan dat zij niet verzocht hebben om alsnog de gezamenlijke schijf bij de FIOD te doorzoeken. Vervolgens is door medewerkers van de concerndirectie Fiscale Juridische Zaken en de corporate dienst Vaktechniek beoordeeld welke documenten in lopende procedures voor vraagouders relevant zijn. Deze documenten zijn vervolgens voorgelegd aan de Landsadvocaat. Tevens zijn documenten die relevant zijn voor de Kamer, namelijk documenten die inzicht geven in CAF 11 in den brede, in 2018 in vier zendingen aan uw Kamer verstrekt; zes stukken op 30 augustus[5] en twee stukken op 4 september[6]. Naar aanleiding van het onderzoek door de EDP-auditors zijn er nog twee stukken op 11 oktober en zes stukken op 20 november[7] aan uw Kamer verstrekt. Op 24 april 2019 zijn deze stukken nogmaals in het kader van een WOB-verzoek openbaar gemaakt. Tevens zijn op 11 juni jl. de GGD-rapporten en de e-mails van de GGD uit 2011 verstrekt. Op 13 juni jl. zijn de verslagen van de EDP-auditors aan de Kamer gestuurd.[8]

9. **Hoeveel CAF-zaken zijn er nu precies?**
Zoals eerder aan uw Kamer is gemeld[9], waren in de periode 2013 – 2016, 80 CAF-zaken met betrekking tot Toeslagen. Over de periode 2013 tot heden zijn er in totaal circa 170 toeslaggerelateerde CAF-zaken.

10. **In welke fase bevinden de verschillende CAF-onderzoeken zich? Welke zijn lopend, afgeblazen, afgerond?**
Van de circa 170 CAF-zaken zijn er momenteel circa twintig in de onderzoeksfase bij Toeslagen. De onderzoeksfase is bij ruim 140 toeslaggerelateerde CAF-zaken afgerond. Circa tien toeslaggerelateerde CAF-onderzoeken zijn voortijdig gestopt.

11. **Welke directe of indirecte bemoeienis hebben voormalig minister Donner en voormalig staatssecretaris[redacted] gehad met de toeslagensystematiek?**
12. **Zijn er momenten dat voormalig minister Donner en voormalig staatssecretaris[redacted] direct in aanraking zijn geweest met de Dienst Toeslagen, de totstandkoming van de wetgeving hieromtrent of de gevolgen van de uitvoering?**
De heer Donner en mevrouw [redacted] hebben geen directe verantwoordelijkheid of betrokkenheid heeft gehad bij de uitvoering van de toeslagen.

[3] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 434
[4] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 497
[5] Vergaderjaar 2017-2018 Aanhangsel van de Handelingen, 3085
[6] Vergaderjaar 2017-2018 Aanhangsel van de Handelingen, 3086
[7] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 440
[8] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 492
[9] Kamerstukken II 2018/19, 31 066, nr. 467

Van 22 februari 2007 tot en met 14 oktober 2010 was dhr. Donner minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Het dossier kinderopvang was op dat moment onderdeel van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Van 14 oktober 2010 tot en met 16 december 2011 was hij minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, hij toen onder andere verantwoordelijk voor beleid op het terrein van de huurtoeslag. Het dossier kinderopvang was op dat moment onderdeel van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Van februari 2012 tot en met 31 oktober 2018 was hij vicepresident van de Raad van State. De vicepresident is ingevolge de wet op de Raad van State niet betrokken bij de rechtspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak. In deze periode heeft de Afdeling Advisering van de Raad van State geadviseerd over wetgeving rondom de toeslagen. Dit betreft onder andere de jaarlijkse besluiten ter indexatie van de maximum uurprijzen en inkomensgrenzen.

Mevrou[redacted]was van 18 december 2008 tot en met 23 februari 2010 en van 5 november 2012 tot oktober 2017 staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. In de eerste periode (2008 tot 2010) was het dossier kinderopvang onderdeel van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In de tweede periode was het dossier kinderopvang teruggegaan naar de ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, het zat in deze periode in de portefeuille van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en niet in de portefeuille van de staatssecretaris. Daartussen was zij lid van de Tweede Kamer. In deze periode is zij geen woordvoerder geweest over kinderopvang of de Belastingdienst. Momenteel is zij commissaris van de Koning in [redacted].

13. **Is er in het wetstraject rond de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen een moment geweest waar op het ministerie, of door de Raad van State, is opgemerkt dat deze wet wel erg rigide was richting degene die de toeslagen nodig hebben?**
Er zijn bij de totstandkoming van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir) in 2004/2005 geen opmerkingen gemaakt van deze strekking. Wel heeft de Raad van State destijds in het advies bij de Awir (en de Aanpassingswet Awir) in algemene zin gewezen op het belang van een hardheidsclausule voor schrijnende gevallen. Daarbij heeft de Raad aangegeven dat het meer voor de hand zou liggen om een dergelijke bepaling in de beleidssfeer te regelen, bijvoorbeeld in de Wet op de zorgtoeslag en de Wet kinderopvang.

14. **Wist de opsteller, of kon de opsteller van de nota weten, dat het in de CAF-11-zaak ging om verouderde informatie uit 2011? Kunt u hierbij toelichten waarom in voornoemd document een datum uit oktober 2012 zichtbaar is, terwijl het zou gaan om een document van oktober 2013? Er is sprake van versie 0.9; welke overige versies bestaan er van dit document?**
Bij deze beantwoording wordt ervan uitgegaan dat met "de nota" de casusbeschrijving [redacted] wordt bedoeld. In deze casusbeschrijving is geciteerd uit een e-mailbericht van de GGD Haaglanden uit 2013. De signalen uit 2011 zijn benoemd als signalen uit 2013. Het jaartal 2012 blijkt een typefout te zijn, uit de eigenschappen van het document blijkt dat het is aangemaakt in oktober 2013. Voorafgaand aan de 0.9 versie zijn er interne versies (versies 0.1 en 0.2) geweest.

15. **Op welke datum, in welk tijdvak, is/zijn de eerste queries in CAF-11 gemaakt waarbij bijzondere persoonsgegevens - waaronder tweede nationaliteit – werden meegenomen? Is er in CAF-11 eerst een query gedraaid (met verwerking van tweede nationaliteit), en is daarna een analyse gemaakt?**
In de Kamerbrief van 11 juni jl. is beschreven hoe de CAF 11-zaak is opgestart en welke stappen daarin zijn doorlopen.

16. **Wilt u daarnaast de bevindingen en onderliggende documenten van deze auditors verstrekken, die ten grondslag lagen aan uw brief van 11 oktober 2018? Welke documenten waren op dat moment reeds geïdentificeerd?**

In de Kamerbrief van 11 oktober 2018 is aangegeven dat de aanleiding voor het onderzoek van de EDP-auditors een beroepszaak van 10 september 2018 was. Daar bleek dat niet alle op de zaak betrekking hebbende stukken in de beroepsdossiers van de belanghebbende waren gevoegd. Daarnaast was het doel om vast te stellen of uw Kamer alle relevante stukken had ontvangen. Hieruit zijn twee aanvullende stukken op 11 oktober 2018 vertrouwelijk met uw Kamer gedeeld en zes stukken op 20 november 2018. Op 13 juni 2019 zijn de bevindingen van de EDP-auditors verstrekt.

17. Zijn voornoemde twee e-mails aangetroffen in het onderzoek van de auditors? Is het ongedateerde rapport 'Bevindingen inzake 10.2.e 2011 aangetroffen? Wanneer? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom is de Kamer daar toen niet over geïnformeerd?
De EDP-auditors hebben ook de signalen van de GGD uit 2011 aangetroffen, deze stonden op de doorzochte Q-schijven van Toeslagen. Op dat moment heb ik niet geconstateerd dat in het contact met de Kamer de signalen uit 2013 zijn benoemd en dat dit herzien moest worden. Dat heb ik bij brief van 11 juni alsnog gedaan. Zoals eerder aangegeven is er echter ook sprake van een GGD-signaal uit 2013.

18. Bestaan er nog documenten die de EDP-auditors hebben aangetroffen waarover u de Kamer (nog) niet hebt geïnformeerd? Zo ja, welke?
Zie voor de beantwoording van deze vraag het antwoord op vraag 8.

19. Kunt u de Kamer een afschrift doen toekomen van de Conclusie van Antwoord van 13 juni 2018, die door de Landsadvocaat is ingebracht in de civiele procedure van het gastouderbureau?
Nee, er is sprake van een lopende civiele procedure, de uitspraak in eerste aanleg van de rechtbank is inmiddels gepubliceerd op rechtspraak.nl. In beginsel wordt niet ingegaan op individuele procedures, ook worden bij gevoerde procedures afschriften van processtukken niet verstrekt.

20. Over welke informatie beschikte de Landsadvocaat bij het opstellen van de Conclusie van Antwoord? Wist de Landsadvocaat op dat moment dat in deze zaak verouderde informatie uit 2011 is gebruikt om een onderzoek in 2013 te rechtvaardigen? Waarom is deze relevante informatie aan de rechter onthouden? Welke acties heeft u ondernomen om te bewerkstelligen dat in het thans lopende hoger beroep alsnog alle juiste informatie beschikbaar komt?
Zoals ook in vraag 19 is aangegeven wordt niet ingegaan op individuele civiele procedures. De partij die de procedure aanspant bepaalt het rechtsgeschil. Toeslagen heeft de Landsadvocaat in civiele procedures voorzien van de relevante informatie. De Landsadvocaat beschikte niet over de stukken bedoeld bij vraag 22 hieronder, maar wel over de openbare GGD-inspectierapporten.

21. Beschikte de Landsadvocaat in juni 2018 over alle onderliggende documenten die deel uitmaakten van de Wet openbaarheid bestuur (Wob)-procedure over CAF , waaronder het rapport van Belastingdienst Eindhoven van mei 2016, dat door u pas op 30 november 2018 aan de Kamer is gestuurd?
De Landsadvocaat beschikte ten tijde van het opstellen van de conclusie van antwoord die op 12 juni 2018 is ingediend over de relevante informatie, waaronder de documenten zoals vermeld in de inventarislijst van het Wob-besluit van 12 juni 2018 en het rapport van de Belastingdienst Eindhoven van mei 2016.

22. Beschikte de Landsadvocaat in juni 2018 over de twee eerder genoemde e-mails van de GGD, en het ongedateerde rapport 'Bevindingen inzake 10.2.e 2011?
Nee.

23. Klopt het dat u in het persgesprek van 11 juni heeft gezegd dat gemaakte fouten u pas duidelijk werden nadat 'ik zelf de stukken ging bestuderen'? Wanneer was dat? Waarom heeft u de stukken niet eerder bestudeerd? Was deze informatie u niet eerder verstrekt door de Belastingdienst?

Mede in voorbereiding op de Adviescommissie uitvoering toeslagen heb ik Toeslagen gevraagd dieper onderzoek te doen naar het stopzetten van de kinderopvangtoeslag van een groep ouders waarbij in de gang van zaken veel niet goed is gegaan. Uit dit diepere onderzoek is informatie naar voren gekomen die eerder, voortvloeiend uit onvoldoende op orde zijnde interne informatiehuishouding in dit dossier, niet voorhanden was. Ik heb dit toegelicht in mijn brief van 11 juni jl.

24. Wilt u de Kamer een afschrift doen toekomen van de veertien documenten zoals door u benoemd in de brief van 30 november 2018, de documenten waarover de Landsadvocaat oordeelde dat zij niet ingebracht hoefden te worden in lopende procedures? Zo nee, waarom niet?

Aan de Landsadvocaat is een aantal door de EDP-auditors gevonden stukken verstrekt die mogelijk relevant zouden kunnen zijn voor een lopende beroepsprocedure. Het gaat daarbij om stukken die steeds betrekking hebben op een specifieke procedure. Aan de Landsadvocaat is gevraagd om ook deze stukken tegen de achtergrond van de betreffende lopende procedure te beoordelen. Uw Kamer is geen partij in de lopende procedures en de stukken geven geen extra inzicht in de gang van zaken "in den brede" binnen het CAF 11-project. Om die reden doe ik uw Kamer de afschriften van de aan de Landsadvocaat verstrekte stukken niet toekomen.

25. Klopt het dat het bij de documenten die volgens de Landsadvocaat niet ingebracht hoefden te worden in lopende procedures, gaat om rapporten van de zogeheten actualiteitsbezoeken bij (gast)ouders in november 2013?

Bij de aan de Landsadvocaat verstrekte stukken zaten geen rapporten van bezoeken aan de (gast)ouders in november 2013.

26. Welk bewijs van fraude of misbruik is vastgesteld bij een van die gastouders, waarbij actualiteitsbezoeken zijn afgelegd in november 2013? Wilt u per casus toelichten welke fraude is vastgesteld, en tot welke sancties dat heeft geleid? Wilt u daarnaast toelichten waarom eerst sprake is van onderzoek naar twintig ouders, dan zestien en daarna veertien?

Er is naar aanleiding van de actualiteitsbezoeken geen bewijs van fraude of misbruik vastgesteld bij een van de zestien bezochte gastouders. Deze bezoeken waren gericht op het verzamelen van actuele informatie over de kinderopvang bij deze gastouders. Bij deze bezoeken werd geconstateerd dat een deel van de kinderen niet aanwezig was en dat bij sommige gastouders de administratie niet op orde was. Daarop is vervolgonderzoek bij het gastouderbureau ingesteld en zijn urenstaten van de betreffende gastouders opgevraagd. Ook deze urenstaten gaven aanleiding tot onderzoek over het recht op kinderopvangtoeslag van de vraagouders die bij deze gastouders zijn aangesloten.

Het onderzoek bij de vraagouders is vervolgens via de reguliere toezichtbehandeling opgepakt. De geconstateerde tekortkomingen waren dusdanig dat geconcludeerd is dat geen sprake was van fraude bij de gastouders en het gastouderbureau. Wel was er voldoende aanleiding om de vraagouders te controleren.

In de brief van 11 september 2018 aan uw Kamer is aangegeven dat er tot april 2014 twintig vraagouders zijn beoordeeld waarbij gastouderopvang door bemiddeling van het betrokken gastouderbureau plaatsvond. Deze twintig vraagouders zijn toe te delen aan zestien gastouders. Het aantal van veertien, ziet op gastouderbureaus voortkomend uit het onderzoek naar toezicht in de gastouderopvang in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Dit aantal heeft geen betrekking op CAF 11. Zie de antwoorden op vragen 28 en 29 voor een nadere toelichting hierover.

27. Hoe is de selectie tot stand gekomen van de twintig ouders, waarnaar onderzoek is gedaan? Is, voordat werd besloten op welke adressen actualiteitsbezoeken zouden plaats vinden, de (tweede) nationaliteit van ouders in beeld gebracht of verwerkt? Wilt u per casus aangeven of er een relatie is met (tweede) nationaliteit?
Naar aanleiding van de analyse aan de hand van de uitgevraagde standaard query met gegevens over de vraagouders, is een selectie gemaakt van zestien gastouders. De selectie van de zestien gastouders, die de opvang voor twintig vraagouders voor hun rekening namen, is tot stand gekomen op basis van een analyse van ouder-kind relaties en hoge opvanguren. Daarbij is rekening gehouden met een landelijke verspreiding, in vier regio's zijn ieder vier gastouders geselecteerd. Volledigheidshalve verwijs ik voor een nadere toelichting omtrent de relatie met (tweede) nationaliteit naar de Kamerbrief van 11 juni jl.

28. Herinnert u zich het antwoord op een verzoek van de Kamer van 21 april 2015 over fraude met kinderopvangtoeslag[10]? Kunt u toelichten hoe en op grond waarvan in 2014 87 van de 700 gastouderbureaus zijn onderworpen aan extra toezicht? Welke selectie vond plaats en op grond van welke informatie?

29. Kunt u toelichten hoe en op grond waarvan vervolgens door de Belastingdienst 75 gastouderbureaus 'risicogericht' zijn geselecteerd? Is bij die selectie (tweede) nationaliteit gebruikt of verwerkt? In hoeveel van die 75 gevallen was sprake van ouders met een tweede of andere nationaliteit?
Ja, dat herinner ik mij. Uw Kamer verwijst naar de Kamerbrief van de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de staatssecretaris van Financiën van 21 april 2015. De passage over het toezicht van Toeslagen heeft betrekking op een onderzoek naar het toezicht en kwaliteit in de gastouderopvang in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Een overzicht van alle resultaten is beschreven in de rapportage "Toezicht versterken door samenwerken" uit 2016. Voor de selectie van de 87 bureaus is gebruik gemaakt van de risicoprofielen van de GGD-en en is er een risicoselectie gemaakt door de Antifraudebox van de Belastingdienst.

De Antifraudebox is per 1 maart 2011 opgericht in de strijd tegen systeemfraude. De doelstelling was om fraude te voorkomen, de daders aan te pakken en de slachtoffers te helpen. Binnen de Antifraudebox werd samengewerkt vanuit verschillende expertises zoals BTW-fraude, IH-fraude (voorlopige teruggaven) en Toeslagen omdat fraudeurs zich veelal niet beperken tot één vorm van systeemfraude maar zich richten op allerlei mogelijkheden om de Belastingdienst geld uit te laten betalen. Selectiecriteria van de Antifraudebox waren onder andere omzetgegevens, loonbelastinggegevens en invorderingsgegevens. Nationaliteit is geen selectiecriterium in de Antifraudebox van de Belastingdienst. Door de GGD GHOR Nederland, Belastingdienst, VNG en individuele GGD-en zijn in de periode 2014 – 2016 uiteindelijk 77 gastouderbureaus bezocht. Op basis van de uitkomsten van het onderzoek bij deze 77 gastouderbureaus, heeft Toeslagen bij veertien bureaus nader onderzoek gedaan. Ook gemeenten zijn aanvullende toezichttrajecten gestart.

30. Was het gastouderbureau uit Eindhoven een van die 75 bureaus, en onderdeel van de in voornoemde brief benoemde twaalf CAF-zaken?
Nee, het gastouderbureau maakte geen onderdeel uit van de 77 bureaus in het onderzoek.

31. Onder welk van de vijf in de brief van 21 april 2015 aangeduide categorieën viel het gastouderbureau uit Eindhoven (1. Niets aan de hand, geen fraude, 2. Onjuistheden, geen fraude, 3. Verkeerde intentie, verder onderzoek naar fraude, 4. Fraude met kinderopvangtoeslag, 5. Fiscale fraude)? Op grond van welke onderliggende informatie en documenten werd dit oordeel in april 2015 over het gastouderbureau in Eindhoven vastgesteld? Hoe verhoudt dit zich tot het overdrachtsdocument Casus van 3

[10] Kamerstukken II, vergaderjaar 2014-2015, 17 050, nr. 503.

april 2014, het draaiboek van 10 april 2014, de analyse Casus [redacted] van 1 juni 2014 en de gespreksaantekeningen en de interne notitie met bevindingen uit mei 2014?
Zoals bij het antwoord op vraag 30 is aangegeven, maakte het gastouderbureau geen onderdeel uit van de selectie van 77 gastouderbureaus.

32. **Welke 'onderhandenwerkversies' van de evaluatie CAF [redacted] zijn aangetroffen? Van welke datum zijn zij? Lagen de cijfers van 'voorjaar 2015' (zoals vermeld op pagina 2) van deze evaluatie ten grondslag aan de beantwoording van de Kamervragen van april 2015? Wanneer is de evaluatie voor het eerst gemaakt?**
Het evaluatierapport van CAF 11 ([redacted]) dateert van 24 februari 2016. Zoals gebruikelijk kunnen er natuurlijk wel onderhandenwerkversies zijn van dit rapport.
Het is niet helder naar welke Kamerbeantwoording de vragenstellers in dit kader verwijzen.

33. **Kunt u aangeven wanneer het niet-gedateerde document 'Interne notitie met bevindingen' is opgesteld?**
Dit document is aangemaakt op de dag van het bezoek aan het gastouderbureau en de volgende dag afgemaakt. Volgens de eigenschappen van het document dateert het document van 21 mei 2014.

34. **Kunt u toelichten hoe het kan dat de Belastingdienst in een procedure bij de Raad van State in 2017 heeft geciteerd uit deze interne notitie met bevindingen, ter onderbouwing van beschuldigingen jegens een vraagouder? Waarom is deze notitie zelf niet ingebracht in de procedure?**
Voor zover nu nog kan worden nagegaan heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State in een specifieke - inmiddels afgeronde - procedure tijdens de mondelinge behandeling vragen gesteld aan Toeslagen. In antwoord daarop heeft Toeslagen geput uit een intern stuk met bevindingen. Omdat uit het interne stuk werd geciteerd had het in de rede gelegen dit stuk in de procedure over te leggen. De rechter, die toeziet op het overleggen van op de zaak betrekking hebbende stukken, heeft niet verzocht om het stuk te overleggen en dat ook (de gemachtigde van) belanghebbende lijkt dit niet te hebben gedaan. Er is al eerder geconstateerd dat de beroepsdossiers van Toeslagen niet altijd volledig waren. Daarom heb ik ook in de nog lopende CAF 11 beroepsprocedures de Landsadvocaat ingeschakeld.

35. **Aan wie waren de twee GGD Rijnmond-e-mails uit april 2011 gericht en wat heeft de Belastingdienst daar op dat moment mee gedaan? Wat is hierop geantwoord? Bestaan hier nadere documenten over?**
Deze e-mails waren gericht aan een medewerker van Belastingdienst MKB, die buitentoezicht uitvoerde voor Toeslagen en aldaar contactpersoon was voor de GGD. Deze medewerker heeft de e-mails doorgestuurd aan Toeslagen. Toeslagen heeft er op dat moment geen gevolg aan gegeven. Bij de start van het CAF-team in 2013 zijn deze signalen samen met het signaal van 26 september 2013 opgepakt als start voor de CAF 11-zaak.

36. **Welke vijf documenten uit 2011 zijn aangetroffen in het EDP-onderzoek die betrekking hebben op het gastouderbureau uit Eindhoven?**
Bij mij zijn drie documenten bekend. Er zijn twee e-mails en de bevindingen van GGD Rijnmond uit 2011 aangetroffen bij de inventarisatie door de EDP-auditors.

37. **Wat is de bron van het citaat van de inspecteur Haaglanden, zoals genoemd in de Casusbeschrijving [redacted] van 7 oktober 2013? Klopt het dat de GGD Haaglanden u heeft laten weten dat een dergelijk citaat in het dossier niet is aangetroffen? Klopt het dat in 2013 door GGD Haaglanden geen vermoedens van misbruik of misbruik aan de Belastingdienst zijn gemeld inzake het gastouderbureau uit Eindhoven?**
Het citaat is niet vermeld in het betreffende inspectierapport. Naar nu blijkt is dit citaat afkomstig uit een e-mailbericht van 26 september 2013 van GGD Haaglanden (destijds de GGD Den Haag) aan de Belastingdienst. Deze e-mail is als bijlage bij deze beantwoording aan uw Kamer verstrekt.

Deze e-mail betrof een signaal, omtrent de urenverantwoording, bij een gastouder die bij het betrokken gastouderbureau aangesloten was. Er is regelmatig contact met de Belastingdienst naar aanleiding van zorgen, met een nadrukkelijke piek aan mogelijke fraudezaken tussen 2011-2013. De inspectiebezoeken aan de bij het betrokken gastouderbureau aangesloten gastouders in Den Haag gaven voldoende aanleiding tot zorg bij toezichthouder GGD Haaglanden.

38. Klopt het dat in de casusbeschrijving Haaglanden gaat om één gastouder die daarvoor werd bemiddeld door twee andere bureaus, die beiden in 2012 werden uitgeschreven uit het Landelijk Register Kinderopvang (LRK)?
De GGD Haaglanden heeft aangegeven dat in die regio 38 gastouders aangesloten zijn geweest bij het betrokken gastouderbureau. Hiervan zijn er 33 uitgeschreven in de periode 2012 tot en met 2015. De laatste bij het gastouderbureau aangesloten gastouder in Den Haag is uitgeschreven in januari 2018. De gastouder uit de vraagstelling is medio 2014 uitgeschreven uit het LRK. Deze gastouder was aangesloten bij drie gastouderbureaus. De GGD Haaglanden had zorgen over het kwaliteitsniveau van twee van deze drie gastouderbureaus (en hun gastouders). Het gastouderbureau waar geen zorgen over bestonden heeft overigens slechts korte tijd geregistreerd gestaan en is verkocht aan een andere partij.

39. Bent u op de hoogte van de GGD-rapporten over deze gastouder? Klopt het dat, ondanks voorstellen tot handhaving van de GGD inzake deze gastouder de gemeente niet heeft gehandhaafd? Klopt het dat het gastouderbureau uit Eindhoven deze gastouder te goeder trouw heeft laten uitschrijven uit het LRK?
De GGD Haaglanden heeft gemeld dat de gemeente Den Haag op alle inspectierapporten heeft gehandhaafd, dus ook op die van de gastouders van het betrokken gastouderbureau. Het uitschrijven van een gastouder is altijd de verantwoordelijkheid van het gastouderbureau zelf. Indien een gastouderbureau een gastouder niet uitschrijft terwijl dat wel zou moeten, dan kan de gemeente handhavend optreden en mogelijk ook een boete opleggen wegens het niet onverwijld doorgeven van een wijziging, zoals een uitschrijving. De betreffende gastouder is in augustus 2014 uitgeschreven uit het LRK.

40. Kunt u in een tijdlijn precies reconstrueren hoe, en op grond van welke aanleiding, onjuiste en verouderde informatie uit 2011 tweeëneenhalf jaar later alsnog is gebruikt om het onderzoek CAF-11 te starten, en wie daartoe opdracht gaf?
41. Wilt u daarbij toelichten op grond van welke informatie en analyse het gastouderbureau werd aangemerkt als mogelijke facilitator? Welke concrete onderzoekshandelingen in oktober 2013 lagen ten grondslag aan het opstellen van de casusbeschrijving ?
In mijn Kamerbrief van 11 juni jl. wordt deze toelichting gegeven onder onderdeel A. 'de context rondom fraudebestrijding in 2013 en de onderzoeksfase in CAF 11'. Aanvullende daarop heeft het signaal van de GGD Haaglanden van 26 september 2013 een impuls gegeven aan de start van CAF 11.

42. Wilt u de Kamer hiervan een afschrift van de casusbeschrijving doen toekomen? Wilt u tevens de bijlage meezenden, waarin de verschillen tussen versie 0.1, 0.2 en 0.9 worden beschreven? Waarom heeft u eerder geoordeeld dat het niet nodig was deze versies aan de Kamer te doen toekomen?
De casusbeschrijving is vertrouwelijk aan uw Kamer ter inzage gegeven. Verder wordt verwezen naar de beantwoording op vraag 1.

43. Hebben de EDP-auditors de GGD-e-mails uit 2011 aangetroffen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom heeft u de Kamer niet uit eigen beweging geïnformeerd dat sprake was van verouderde informatie?
44. Kunt u toelichten hoe en wanneer uw ministerie de e-mails van de GGD aantrof?
45. Is het ongedateerde rapport 'Bevindingen inzake GOB XDADIM uit 2011 door de EDP-auditors aangetroffen? Wanneer? Zo nee, waarom niet? Zo ja, waarom is de Kamer daar toen niet over geïnformeerd?

Zie hiervoor de beantwoording op vraag 17.

46. Weet u zeker dat u het originele ongedateerde document over gastouderbureau (GOB) [redacted] de Kamer heeft verstrekt, of gaat het hier om een versie die Trouw en RTL Nieuws (online) publiceerden? Beschikte u daarvoor over dit document?
Toeslagen beschikte over het originele Word-document dat is opgesteld door de GGD. Dit document is aanwezig in het CAF 11 dossier. De aanmaakdatum in de eigenschappen van het document is april 2011. Het document is per e-mail verstuurd door GGD Rijnmond, datum 13 april 2011. Per abuis is de versie van Trouw en RTL Nieuws gedeeld, in plaats van de originele versie zoals in het CAF 11 dossier is opgenomen.

47. Klopt het dat aanvankelijk door medewerkers van Toeslagen oppervlakkig is gezocht, zoals de EDP-auditors vaststellen? Hoe beoordeelt u dit?
Nee, dit klopt niet. De EDP-auditors hebben aangegeven dat hun eigen onderzoek tot vrijwel dezelfde resultaten geleid heeft als de eerdere zoekactie van de medewerkers van Toeslagen.

48. Klopt het dat medewerkers die ook betrokken waren bij CAF-11 en de afhandeling ervan een rol speelden bij de selectie van documenten ten behoeve van het onderzoek van de EDP-auditors?
Inherent aan de werkwijze van EDP-auditors is dat zij toelichting krijgen van de organisatie waar het onderzoek plaatsvindt. Ook bij Toeslagen is zo'n toelichting gegeven aan de EDP-auditors over de beschikbare systemen en de inrichting daarvan. In dat kader heeft een medewerker van Toeslagen een lijst van mogelijke relevante mappen samengesteld. De EDP-auditors hebben echter zelf hun eigen selectie gemaakt. De EDP-auditors hebben daarvoor de lijst van Toeslagen vergeleken met een scan die in de zomer van 2018 is gemaakt door de centrale netwerkbeheerder van de Belastingdienst. Die scan is uitgevoerd op alle bestanden van de gehele Belastingdienst. Daarna hebben de EDP-auditors de Q-schijven (samenwerkingsgebieden) doorzocht aan de hand van trefwoorden.

49. Heeft u kennisgenomen van de opmerkingen over ' volledigheid' door de EDP-auditors? Hoe beoordeelt u de volgende passage: *'Geconstateerd dat een samenwerkingsgebied met de naam 'SG_TSL_UT_Beroepen-stukken CAF11' niet in de lijst is opgenomen. Alleen ... en ... hebben hier rechten. Kennelijk is dit een recent gemaakte nieuwe SG waarin ... en ... gegevens van de casus verzamelen. Beperking: Deze Q-schijf locatie hebben wij niet meegenomen in de scan.'*?
De Q-schijf 'Beroepstukken CAF 11' bleek een recent aangemaakt samenwerkingsgebied te zijn. Medewerkers van Toeslagen hebben stukken uit andere bestaande Q-schijven (samenwerkingsgebieden) naar deze map gekopieerd. Deze stukken staan dus ook op de andere Q-schijven en deze stukken zijn dus in het onderzoek van de EDP-auditors betrokken.

50. Zijn alle documenten in dit 'samenwerkingsgebied' wel opgenomen in de 262 documenten die Toeslagen op 26 september ter beschikking stelde? Zo nee, waarom niet? Aan wie werden die documenten ter beschikking gesteld?
Op 26 september 2018 heeft Toeslagen aan het ministerie 262 stukken gezonden die afkomstig zijn uit het samenwerkingsgebied Q:\VEPROW53\TSL_UT_Handhaving-Datawisseling\02. Intensief Toezicht - STEAM EN TWO\03. Dit betreft een Q-schijf (samenwerkingsgebied) van Toeslagen die vervolgens in het kader van het onderzoek van de EDP-auditors nogmaals doorzocht is, maar dan aan de hand van trefwoorden.

51. Wilt u de Kamer een inventarislijst doen toekomen van deze 262 documenten?
52. Wilt u de Kamer een inventarislijst doen toekomen van de (ongeveer) 480 documenten die op 10 oktober door de auditors zijn aangetroffen op de N-schijf van de coördinator van het CAF-11-project?
Zie hiervoor de beantwoording op de vragen 1 en 8.

53. Kunt u toelichten wat bedoeld wordt met de mededeling over deze documenten: „De stukken die niet relevant werden geacht zijn niet apart bewaard."? Betekent dit dat deze documenten zijn vernietigd?
Medewerkers van het ministerie hebben de bestanden van de Q-schijven van Toeslagen en van de N-schijf van de eerdergenoemde projectleider van het CAF beoordeeld op relevantie voor de Tweede Kamer of mogelijke relevantie voor een lopende beroepszaak. Zij hebben deze stukken daarna niet bewaard. Dit betekent niet dat de stukken vernietigd zijn; de bestanden die aan mijn ministerie gezonden zijn, zijn digitale kopieën. De stukken zijn nog wel aanwezig bij Toeslagen.

54. Op welke datum is het 'Proces van beoordeling onderzoek EDP-auditors' opgesteld?
Het stuk "proces van beoordeling onderzoek EDP-auditors" dateert van 6 november 2018.

55. Wilt u de Kamer een afschrift doen toekomen van de inventarislijst van de 198 stukken die de EDP-auditors op 22 oktober stuurden?
Zie hiervoor de beantwoording op de vragen 51 en 52.

56. Klopt het dat de EDP-auditors geen toegang hadden tot onderliggende documenten?
Nee, dit klopt niet. De EDP-auditors is de toegang tot de onderliggende documenten op de Q-schijven op geen moment door niemand geweigerd.

57. Wie heeft beoordeeld waarom het merendeel van de hiervoor genoemde documenten niet hoefde te worden vrijgegeven?
De door de EDP-auditors gevonden bestanden zijn door medewerkers van de concerndirectie Fiscale Juridische Zaken en de corporate dienst Vaktechniek beoordeeld. Stukken die betrekking hadden op een specifieke belanghebbende met een lopende beroepszaak zijn doorgezonden aan de Landsadvocaat om te beoordelen of deze moesten worden toegevoegd aan het beroepsdossier. Dit betrof veertien documenten. Daarnaast zijn er nog acht stukken ter vertrouwelijke inzage aan uw Kamer verstrekt. Bij de beoordeling van de eventueel aan uw Kamer te verstrekken stukken heeft voorop gestaan of deze iets toevoegden aan het reeds met de eerdere verstrekkingen aan uw Kamer gegeven inzicht in het CAF 11-project in brede zin, qua inhoud of context. Niet verstrekt zijn bijvoorbeeld een groot aantal door Toeslagen gemaakte excel bestanden met allerhande administratieve overzichten van onder meer de burgerservicenummers van de vraagouders, overzichten van tarieven, overzichten van betalingen en urenstaten. Zie hiervoor ook de beantwoording op de vragen 1 en 8.

58. Kunt u aangeven welke stappen u en de dienst op korte termijn gaat zetten in de afhandeling van de dossiers?
In mijn brief van 11 juni jl. geef ik aan welke maatregelen worden genomen om de situatie voor de betrokken ouders recht te zetten. Ik heb de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd mij daarbij te helpen, en daarbij de gerechtvaardigde belangen van de toeslaggerechtigden voorop te stellen. Ook heb ik de Adviescommissie gevraagd advies uit te brengen over de mogelijkheden voor Toeslagen om binnen de wettelijke kaders en de grenzen van de uitvoerbaarheid – waar nodig – maatwerk te bieden aan de betrokken ouders. Meer in het algemeen gaat de Adviescommissie bezien hoe ouders anderszins tegemoet kunnen worden gekomen.
Gelet op de maatschappelijke urgentie heb ik de adviescommissie gevraagd om zo snel mogelijk, rekening houdend met het zomerreces, met een deeladvies te komen over de vraag welke beleids- en beoordelingsruimte Toeslagen naar het oordeel van de adviescommissie heeft in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF 11- zaken en in aanverwante zaken. Het eindrapport van de adviescommissie wordt eind 2019 verwacht. Om te voorkomen dat ouders in deze CAF 11 zaak (verder) in problemen kunnen komen, heb ik toegezegd om de invordering (inclusief verrekening met lopende toeslagen) van de betreffende terugvorderingen kinderopvangtoeslag op te schorten in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen. Deze toezegging wil ik uitbreiden tot andere toeslag- en/of belastingschulden van de betreffende ouders. Ik wil namelijk uitsluiten dat de ouders in de tussentijd, mogelijk als indirect gevolg van CAF 11, in financiële problemen komen door andere inningsmaatregelen van de Belastingdienst. Ook de

invordering van andere openstaande belasting- en/of toeslagschulden zal ik dus opschorten tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen voor hen zijn van het advies van de Adviescommissie.

59. Waarom heeft het onderzoek plaatsgevonden op het signaal uit 2011 en wat is de rol van het onderzoek uit 2013 geweest?
In mijn Kamerbrief van 11 juni jl. wordt deze toelichting gegeven onder onderdeel A. 'de context rondom fraudebestrijding in 2013 en de onderzoeksfase in CAF 11'. Aanvullende daarop heeft de GGD Haaglanden in september 2013 een signaal gegeven.

60. Welke alarmbellen zijn wanneer afgegaan bij het gebruik van rapport dat volgde op het signaal uit 2011?
De behandeling van CAF-zaken wordt gestart op basis van interne en/of externe signalen over vermoedens van georganiseerd misbruik. Deze signalen kunnen in het geval van de kinderopvangtoeslag bijvoorbeeld afkomstig zijn van de GGD en gemeenten of van constateringen door andere onderdelen van de Belastingdienst. Ook als er enige tijd is verstreken sinds het signaal werd afgegeven, vergelijkt het CAF-team het signaal met de actuele situatie.

61. Is in de afhandeling van de zaken nu duidelijk voor alle betrokkenen welke informatie nodig is zodat de Belastingdienst aan de slag kan?
62. Worden mensen actief geholpen in het aanleveren van de gevraagde informatie?
Na het advies van de Adviescommissie uitvoering Toeslagen zal mogelijk een herbeoordeling van individuele zaken plaatsvinden. Bij de beoordeling wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de reeds aanwezige informatie. Ik realiseer mij dat deze gezinnen door het optreden van de overheid tekort zijn gedaan en dat zij mogelijk daardoor in problemen zijn geraakt. Ik ben vastberaden om dat zo snel mogelijk recht te zetten. Ik heb de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd mij daarbij te helpen. In het geval daarbij nog aanvullende informatie nodig zou zijn, dan zullen de betreffende ouders hierbij zo goed mogelijk worden geholpen.

63. Zijn de dossiers van de betrokkenen op orde?
Ik heb eerder bericht dat de structuur en sturing betreffende de interne en externe communicatie in CAF 11 onvoldoende op orde was. Er wordt momenteel gewerkt aan het zoveel mogelijk compleet maken van alle dossiers, mede op verzoek van de adviescommissie uitvoering Toeslagen.

64. Wanneer zijn de tekortkomingen uit de rapporten uit 2013 en volgende opgelost?
65. Wanneer zijn de tekortkomingen uit het rapport uit 2011 opgelost?
66. Uit welke documenten blijkt dat de tekortkomingen uit rapport 2011 zijn opgelost?
Uit het inspectierapport van 20 september 2012 blijkt dat de tekortkomingen die op 31 mei 2011 waren geconstateerd zijn hersteld. Tijdens deze inspectie zijn wel twee nieuwe tekortkomingen geconstateerd. Uit het eerstvolgende inspectierapport (dd. 9 april 2013) blijkt dat ook deze tekortkomingen zijn hersteld en dat alle getoetste elementen voldoen aan de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen. De hier aangehaalde inspectierapporten zijn openbaar en te raadplegen in het Landelijk Register Kinderopvang. De betreffende inspectierapporten zijn op 13 juni jl. ook aan uw Kamer verzonden. Overigens waren deze rapporten niet de basis voor het onderzoek.

67. In de evaluatie CAF [redacted] wordt melding gemaakt van 317 betrokken BSN's, waarvan bij 248 de toeslag is stopgezet. Hoe verklaart u het verschil tussen de 302 ouders en de 235 stopzettingen die u noemt in uw brief van 11 juni?
In de loop van de behandeling zijn de aantallen vraagouders en stopzettingen steeds beter in beeld gebracht. Uiteindelijk zijn 302 vraagouders in de populatie betrokken, waarvan 235 ouders in 2014 kinderopvangtoeslag hadden. De andere 67 ouders hadden op dat moment geen kinderopvangtoeslag, maar wel in de jaren 2012 en/of 2013. Zoals eerder is aangegeven is de

Adviescommissie Uitvoering Toeslagen gevraagd om alle individuele dossiers van vraagouders voor te bereiden voor een nadere beoordeling.

68. Wilt u alsnog de vragen 17, 18, 19 en 20 van de commissie Financiën beantwoorden die zijn gesteld over de brief van de staatssecretaris van Financiën van 29 maart 2019 over zijn toezeggingen en op 11 juni 2019 zijn beantwoord[11]? Meer precies: kunt u aangeven welke vraagouder aan welke gastouder en welk gastouderbureau waren gekoppeld, zodat duidelijk wordt hoe per bureau de bezwaar- en beroepsprocedures zij verlopen?
Er zijn 302 vraagouders meegenomen in de onderzoekspopulatie. Daarvan was een groot deel aangesloten bij het betrokken gastouderbureau in 2012 en/of 2013 en/of 2014. Een andere groep bij dit gastouderbureau aangesloten vraagouders waren eerder aangesloten bij een ander gastouderbureau. De overige ouders zijn niet overgegaan naar het betrokken gastouderbureau of hadden opvang op dezelfde locatie als het betrokken gastouderbureau. De bezwaar – en beroepsprocedures hebben betrekking op de vraagouders, niet op de gastouders of het gastouderbureau. Zoals eerder is aangegeven is de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen gevraagd om alle individuele dossiers van vraagouders voor te bereiden voor een nadere beoordeling.

69. Op welke punten is de wetgeving te rigide? Kunt u daar al specifieker over zijn?
Ik wil niet vooruitlopen op de advisering van de Adviescommissie uitvoering toeslagen. Zoals toegezegd in de Kamerbrief van 11 juni jl. ga ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader onderzoeken of in schrijnende situaties tot een meer proportionele benadering gekomen kan worden.

70. Om hoeveel gevallen gaat het waar de dwanginvordering en verrekening van toeslagen nu opgeschort wordt? Wat betekent opschorten in dit geval? Voor bepaalde tijd? Tot na het advies van de Adviescommissie?
Voor in totaal ruim 150 openstaande terugvorderingen kinderopvangtoeslag over de toeslagjaren 2012, 2013 en 2014 is de invordering, inclusief verrekening, opgeschort. Het betreft 86 ouders. Dit zal zo blijven, totdat duidelijk is wat het advies van de adviescommissie voor elke betrokkene betekent en wat de gevolgen voor de nog te betalen terugvorderingen zijn. Ik realiseer mij dat deze gezinnen door het optreden van de overheid tekort zijn gedaan en dat zij mogelijk daardoor in problemen zijn geraakt. Ik ben vastberaden om dat zo snel mogelijk recht te zetten. Ik heb de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd mij daarbij te helpen.

71. Is voor de meer proportionele benadering van de jaarsystematiek van de kinderopvangtoeslag een wetswijziging nodig?
Zoals toegezegd in de Kamerbrief van 11 juni jl. ga ik samen met de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader onderzoeken of tot een meer proportionele benadering gekomen kan worden.

72. Wat is de relatie geweest tussen risicoprofielen en signalen van de GGD, de gemeente of de Belastingdienst bij de opsporing van fraude? Hoe werkt dat?
Bij het opsporen van mogelijke fraude werken GGD-en en Belastingdienst samen. De GGD hanteert een systeem van risicoprofielen (zoals is toegelicht in het hiervoor genoemde onderzoeksrapport). De Belastingdienst maakt gebruik van de Antifraudebox. Een nadere toelichting over het gebruik in de praktijk is opgenomen bij de beantwoording op vraag 29.

73. Klopt het dat, hoewel er onregelmatigheden in de dossiers van de ouders werden aangetroffen, dit onvoldoende was voor een fraudezaak tegen het gastouderbureau? Waarom werd dan bij het reguliere toezicht vervolgens wel de hele populatie van vraagouders gecontroleerd? Hoe kwam dat besluit tot stand?

[11] Kenmerk 2019Z11807

Er is inderdaad geen strafrechtelijk onderzoek gestart tegen de houder van het gastouderbureau. Dit stond er echter niet aan in de weg om de juistheid van de individuele aanvragen te controleren. De bevindingen bij de bezoeken aan zestien gastouders en de beoordeling van acht dossiers van vraagouders bij het gastouderbureau zijn de aanleiding geweest om de hele populatie van vraagouders te controleren.

74. Is er nu een beeld van de hele groep van 302, uitgesplitst naar jaren en bureaus, van het aantal ouders waarvan de toeslagen volstrekt ten onrechte zijn stopgezet? Klopt het dat bij veel gevallen, hoewel de wet ingewikkeld was en de uitvoering te streng, het toch zo is dat zij zich wel keurig aan de wet hebben gehouden?
Over de jaren 2012, 2013 en 2014 geldt dat in totaal circa 50% van de aanvragers recht heeft op kinderopvangtoeslag of deze in de bezwaar- of beroepsfase weer heeft gekregen ter grootte van minimaal 70% van hun oorspronkelijke toeslagaanvraag. Om te voorkomen dat ouders verder in problemen komen, is in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen, de (dwang)invordering en verrekening met lopende toeslagen in de (lopende en afgesloten) CAF 11-zaken reeds opgeschort.

75. Op welke punten in het proces van de afgelopen jaren heeft het geschort aan de rechtsbescherming van mensen tegenover een overheid die te streng en onzorgvuldig is geweest?
In het proces sinds 2014 met de betrokken 302 ouders is het nodige fout gegaan. Toeslagen hadden niet stopgezet mogen worden, maar hadden moeten worden opgeschort. En ouders die aanvullende gegevens aanleverden die nog niet compleet waren, kregen geen duidelijke terugkoppeling over wat nog ontbrak. Tevens is er in veel gevallen aanzienlijke vertraging geweest in het behandelen van ingediende bezwaar- en beroepschriften en de klachtafhandelingen, en is er in het algemeen gebrekkig gecommuniceerd met de ouders. Ook documentatieverstrekking in rechtszaken was in sommige gevallen onvoldoende. De Adviescommissie uitvoering toeslagen zal in haar eindrapport naar aanleiding van de motie van het lid Omtzigt meenemen hoe het in algemene zin is gesteld met de praktische rechtsbescherming van de toeslaggerechtigden en welke verbeteringen wenselijk zijn. Daarnaast zal ik uitvoering geven aan de motie van het lid Leijten , waarin zij verzoekt bij een bezwaarprocedure altijd de menselijke maat te hanteren, en de dienstverlening naar de belastingplichtige niet te staken. In het najaar 2019 wordt uw Kamer nader geïnformeerd over het traject 'Maatwerk in Dienstverlening' van de secretarissen-generaal, uitgevoerd door ABD Topconsult, waar ook Toeslagen aan deelneemt.

76. Is er sprake geweest van etnisch profileren?
77. Is er een aantal mensen als groep gecontroleerd en behandeld op basis van de risicoprofielen en signalen?
78. Kunt u uitsluiten dat bij die besluitvorming nationaliteit een rol heeft gespeeld?
Zoals in mijn brief van 11 juni jl. aangegeven keur ik etnisch profileren ten strengste af. In deze brief is tevens toegelicht op welke manier nationaliteit aanwezig is in de systemen van Toeslagen. De Autoriteit Persoonsgegevens is een onderzoek gestart, gericht op de verweking van gegevens omtrent tweede nationaliteit in het systeem van Toeslagen en/of in het kader van de controle op de kinderopvangtoeslag. Ik wacht de uitkomsten van dat onderzoek met belangstelling af.

79. Binnen hoeveel weken kunt u de 305 ouders concreet herbeoordelen en compenseren voor het leed?
Zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 11 juni jl. heb ik de Adviescommissie uitvoering toeslagen onder leiding van de heer Donner gevraagd mij te helpen en advies te geven over de mogelijkheden om binnen de wettelijke kaders en de grenzen van uitvoerbaarheid – waar nodig – maatwerk te bieden aan de betrokken 302 ouders.

80. Wanneer is het bevindingenoverzicht door de Belastingdienst ontvangen?
Het bevindingenoverzicht van de GGD Rijnmond is in april 2011 door Toeslagen ontvangen.

81. Is bij het nadere onderzoek bekeken voor welke gastouderbureaus de gastouders werkten?
Ja, dit is bekeken.

82. Is bij het CAF-onderzoek in 2013 ook bekeken of de betreffende gastouders nog wel werkzaam waren voor de betrokken gastouderbureaus?
Ja. Er is een query gemaakt over het gastouderbureau en de aangesloten gastouders en vraagouders. In de onderzoeksfase is beoordeeld of de LRK-nummers van gastouders zijn aangesloten (een bemiddelingsrelatie hebben) op het LRK-nummer van het betrokken gastouderbureau in de periode 2012 t/m 2014.

83. Hoe beoordeelt u het feit dat documenten uit 2011, twee e-mails met opgeloste signalen en een kort bevindingenoverzicht, gebruikt zijn om in 2014 bij meer dan 300 ouders de kinderopvangtoeslag stop te zetten? Is toen beoordeeld of die informatie nog wel actueel was?
De signalen van de GGD dateren uit 2011 en 2013. Op basis van deze signalen is de opvangsituatie bij zestien gastouders getoetst en heeft een onderzoek bij het gastouderbureau plaatsgevonden. De beoordelingen hebben geleid tot vragen over de rechtmatigheid van de toeslagaanvragen van de vraagouders. Vanaf medio juni 2014 zijn 302 vraagouders gevraagd om hun toeslagaanvraag met stukken te onderbouwen en zijn de lopende toeslagvoorschotten stopgezet.

84. Sinds wanneer weet u dat de signalen, op basis waarvan gehandeld is, uit 2011 stammen en niet uit 2013 en 2014?
Zoals ook in het antwoord op vraag 8 is opgenomen, was de informatiehuishouding rondom het CAF 11-dossier niet op orde. In de afgelopen periode is mij gebleken dat twee signalen van de GGD niet uit 2013 afkomstig waren, maar uit 2011. Er is echter ook sprake geweest van een GGD-signaal uit 2013.

85. Hoe lang heeft het CAF-onderzoek geduurd vanaf het nadere onderzoek naar aanleiding van het bevindingenoverzicht en de twee e-mails tot aan het overdragen naar het reguliere toezicht?
Het onderzoek is binnen Toeslagen eind september 2013 gestart en in juni 2014 is de behandeling van de vraagouders overgedragen aan het reguliere toezicht binnen Toeslagen.

86. In hoeveel dossiers van vraagouders waren onregelmatigheden aangetroffen? Waarom zijn de dossiers van alle vraagouders overgedragen naar het reguliere toezicht en niet alleen die dossiers waar iets was aangetroffen?
In samenwerking met het Belastingdienstbrede CAF zijn bezoeken aan zestien gastouders afgelegd, waarbij informatie over de bij hen betrokken vraagouders is verzameld. Bij het bezoek aan het betrokken gastouderbureau zijn acht dossiers van vraagouders beoordeeld. Op basis van de daar aangetroffen informatie is besloten om bij alle vraagouders informatie op te vragen om de rechtmatigheid van hun toeslagaanvraag te toetsen. Zie ook de beantwoording op vraag 26.

87. Met welke informatie is de zaak overgedragen naar de reguliere toezichtsbehandeling? Is er een opdracht meegegeven waarop gecontroleerd moest worden?
Binnen Toeslagen is aan de reguliere toezicht behandelaren opdracht gegeven om bij de 302 vraagouders de benodigde schriftelijke onderbouwing op te vragen en de lopende kinderopvangtoeslagen stop te zetten. Daarbij is aangegeven dat er sprake was van een vermoeden van misbruik en dat twijfel aanwezig was over het recht op kinderopvangtoeslag.

88. Van welke data zijn de twee e-mails van de GGD aan de Belastingdienst, waaraan u refereert in uw brief en de beantwoording van Kamervragen?
Deze twee e-mails dateren van 6 april 2011.

89. Aan wie waren de twee e-mails van de GGD gericht en wat heeft de Belastingdienst daar op dat moment mee gedaan? Bestaan hier nadere documenten over?
Zie hiervoor het antwoord op vraag 35.

90. Hoeveel lopende CAF-11-zaken worden er met onmiddellijk opgeschort, op welk totaal?
Zie hiervoor het antwoord op vraag 70.

----- Doorgestuurd door [redacted]/Rijnmond/BLD op 26-09-2013 10:41 -----

Van: [redacted]
Aan: [redacted]@belastingdienst.nl>,
Datum: 26-09-2013 10:39
Onderwerp: mevrouw [redacted]

Beste [redacted],

Ter informatie:
Als inspecteur kinderopvang heb ik op 5 sept. [redacted] geïnspecteerd (LRKP [redacted])

In de bijlage van deze mail de urenverantwoording van de vraagouders.
Heel creatief ingevuld.;-)
Ik ben al vaak bij deze gastouder geweest, maar heb er nooit kinderen aangetroffen... Iedere keer zijn de vraagouders op vakantie (tijdens schoolweken) of is er iets anders waardoor de kinderen niet zijn gekomen.
Ergens klopt er iets niet.

Met groet, [redacted]

[redacted]
Inspecteur Kinderopvang

secretariaat: [redacted]

werkdagen: maandag-dinsdag en donderdag

Ministerie van Financiën

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Cluster Uitvoeringsbeleid

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

T 06

www.minfin.nl

Ons kenmerk
2019-0000103773

Uw brief (kenmerk)

Datum
Betreft Aanbieding beantwoording feitelijke vragen 'Richting een oplossing voor de ouders in de CAF 11-zaak'

Geachte Voorzitter,

De vaste commissie voor Financiën heeft vragen gesteld naar aanleiding van mijn brief van 11 juni 2019 'Richting een oplossing voor ouders in de CAF-11-zaak'.[1]

Bijgaand treft u de beantwoording van de vragen van uw Kamer gesteld op 14 juni jl. In aanloop naar het Algemeen Overleg van 4 juli a.s. geef ik u in deze brief informatie die behulpzaam kan zijn bij de lezing van de beantwoording van de 90 Kamervragen.

Om te beginnen stuur ik u conform mijn toezegging van 21 maart jl. het verslag toe van het gesprek dat ik met de ouders heb gevoerd en het verslag van de gesprekken met de directeur Toeslagen die daaraan vooraf zijn gegaan. In mijn gesprek met betrokken ouders kwamen gevoelens van teleurstelling en boosheid naar voren. Hun vertrouwen in Toeslagen is geschonden en dat grijpt mij aan.

Onderscheid vraagouder, gastouder en gastouderbureau
In de beantwoording is het onderscheid tussen vraagouders, gastouders en het gastouderbureau in kwestie van belang. Om die reden licht ik het onderscheid kort toe. Vraagouders zijn de ouders die "vraag" hebben naar kinderopvang. Gastouders zijn de aanbieders van kinderopvang. Gastouderbureaus organiseren de aansluiting tussen "vraag" en "aanbod" van kinderopvang. Gastouderbureaus zijn organisaties die gastouderopvang tot stand brengen en begeleiden. Zij moeten ervoor zorgen dat gastouders op een verantwoorde wijze hun werkzaamheden kunnen uitvoeren. Zo moeten zij bijvoorbeeld gastouders ondersteunen bij het waarborgen van veiligheid en gezondheid, en uitvoering geven aan de kassiersfunctie Gastouders kunnen bij verschillende gastouderbureaus aangesloten zijn.

De GGD controleert of de gastouderbureaus en de gastouders voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen. De GGD doet dit in opdracht van de gemeente. Belastingdienst/Toeslagen controleert en beoordeelt of de vraagouders die gebruik maken van deze gastouders via gastouderbureaus recht hebben op

[1] Kamerstukken II 2018-2019, 31 066 nr. 490.

kinderopvangtoeslag. Daarnaast onderzoeken de CAF-teams van de Belastingdienst signalen van georganiseerde fraude bij facilitators.

Start CAF en CAF 11
Het Combiteam Aanpak Facilitators (CAF) startte in 2013 en heeft tot doel fraude, gepleegd door facilitators in kaart te brengen, aan te pakken en te voorkomen. CAF 11 behoorde tot de eerste zaken van het CAF. Met name in deze opstartfase ontbrak het aan een gestructureerd proces en is door Toeslagen beperkt gedocumenteerd over CAF-zaken. Helaas was de informatiehuishouding toen niet goed op orde. Dit maakt dat het destijds gevolgde proces omtrent CAF 11 lastig te reconstrueren is. In het kader van de adviescommissie uitvoering toeslagen worden momenteel alle individuele dossiers van vraagouders in deze zaak voorbereid voor een nadere beoordeling.

Dieper onderzoek
In de Kamerbrief van 11 juni heb ik u gemeld dat ik mede in voorbereiding op de adviescommissie uitvoering toeslagen, Toeslagen heb gevraagd dieper onderzoek te doen naar de CAF 11-zaak. Die exercitie leverde op dat het GGD-signaal uit 2011 aanleiding was om nadere informatie uit de systemen van Toeslagen te gaan verzamelen. Ik heb in mijn brief van 11 juni jl. toegelicht dat uit deze gegevens, in combinatie met de informatie van de GGD, zaken naar boven kwamen die zouden kunnen duiden op georganiseerd misbruik.

Toeslagen heeft de exercitie de afgelopen weken voortgezet. Daarbij is ook een e-mail van 26 september 2013 tussen de Belastingdienst en de GGD naar voren gekomen. Deze mail is, samen met het GGD-bevindingenverslag en de twee e-mails uit 2011 onderdeel geweest voor het starten van de CAF 11-zaak. Bijgaand treft u de desbetreffende mail gelakt aan. Daarnaast is de opdracht verstrekt aan een EDP-auditor om volledigheidshalve de schijf van de FIOD waarnaar verwezen wordt in... te doorzoeken op documenten die inzicht geven in de CAF 11-zaak in brede zin.

Integriteit
Gezien de recente aandacht van uw Kamer wil ik graag ingaan op de ruimte voor medewerkers van de Belastingdienst om misstanden aan de kaak te stellen. Het is cruciaal dat iedere ambtenaar dit kan doen zonder daarbij op enigerlei wijze te worden benadeeld. Uiteraard is daarbij wel van belang dat vertrouwelijke gegevens van burgers en bedrijven bij de dienst veilig zijn en er zorgvuldig wordt omgegaan met interne informatie. Mede met dit doel heeft iedere ambtenaar een geheimhoudingsplicht. Ik vind sociale veiligheid in de Belastingdienst van groot belang; daarbij hoort een open cultuur waarbinnen medewerkers vermoedens van integriteitschendingen en misstanden vrijelijk kunnen melden. Bij de behandeling van casuïstiek worden kaders in de regelgeving gerespecteerd en belangen zorgvuldig gewogen. Ten alle tijde en zeker in de CAF-11-zaak waar de menselijke maat mijn maatstaf is, zullen eventuele klokkenluiders maximaal beschermd moeten zijn.

Ik ga graag op basis van deze en andere correspondentie met uw Kamer in overleg over het CAF 11-dossier op 4 juli a.s.

Hoogachtend,

De staatssecretaris van Financiën,

Menno Snel

Cluster
Uitvoeringsbeleid

Ons kenmerk
2019-0000103773

Ministerie van Financiën

VERTROUWELIJK
TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris

Cluster
Uitvoeringsbeleid

Inlichtingen
[redacted]
www.minfin.nl

Datum
25 juni 2019

Notitienummer
2019-0000105777

Auteur
[redacted]

Van
Directeur-generaal
Belastingdienst

Kopie aan

Bijlagen
2

notitie

Feitelijke vragen CAF 11

Aanleiding

- Op 11 juni jl. heeft de vaste commissie voor Financiën u over de brief 'Richting een oplossing voor ouders in de CAF-11-zaak (kinderopvangtoeslag)' (Kamerstuk 31 066, nr. 490) vragen gesteld. Hierbij de antwoorden op deze vragen. Wij adviseren u deze met de bijbehorende aanbiedingsbrief aan de Kamer te sturen.
- Tevens wordt u in deze notitie geïnformeerd over de e-mail van de GGD Haaglanden aan de Belastingdienst van 26 september 2013 die als bijlage bij de hierboven genoemde antwoorden wordt meegestuurd. De gelakte e-mail betreft bijlage 2.
- Daarnaast leggen wij u in deze notitie nog een beslispunt voor.

Beslispunt

- Voorgesteld wordt om, naast het niet meer actief innen van KOT-terugvorderingen bij de betrokken CAF 11 ouders, pas op de plaats te maken met de inning door de Belastingdienst in zijn geheel bij deze ouders zolang de Adviescommissie haar werk doet en bovendien over deze periode geen invorderingsrente te rekenen.

Beslispunt

2.1 Kunt u instemmen met het volgende ten aanzien van de inning van openstaande belasting- en toeslagschulden van de ouders in het CAF-11 dossier?

a. De terugvorderingen kinderopvangtoeslag over de jaren 2012, 2013, 2014 worden per 11 juni 2019 niet meer actief geïnd (dus ook niet verrekend). Dit geldt tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen voor hen zijn van het advies van de commissie-Donner. Dit is reeds toegezegd in de brief aan de TK van 11 juni 2019. Aanvullend adviseren wij u over deze periode geen invorderingsrente te rekenen wat zal worden ingepast op artikel 1. Het betreft hier 154 terugvorderingen van 86 ouders.
b. Om te voorkomen dat de CAF-11 ouders alsnog in financiële problemen komen, mogelijk indirect veroorzaakt door de KOT-problematiek, doordat de Belastingdienst overige vorderingen wél blijft invorderen, wordt hiervoor eveneens een adempauze voorgesteld. Adempauze wil zeggen: opschorten van invorderingsmaatregelen en geen invorderingsrente gedurende de periode van 11 juni 2019 tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen van hen zijn van het advies van de commissie-Donner. Het is ons inziens gerechtvaardigd om in deze bijzondere omstandigheden de inning van de Belastingdienst in zijn geheel pas op de plaats te laten maken. Het betreft hier in totaal 171 ouders (inclusief de 86 ouders met een KOT-schuld).

Wilt u de toezegging ten aanzien van de overige openstaande toeslag- en belastingschulden van de CAF-11 ouders (zie beslispunt 2.1b) bij gelegenheid van de beantwoording van de 90 TK-vragen doen, of wilt u dit op een ander moment (bijvoorbeeld tijdens het AO van 4 juli a.s.) doen?

- Indien u instemt met de oplossing in het beslispunt zullen de antwoorden 58 en 70 hiermee in overeenstemming worden gebracht. Zie bijlage 1.

Informatiepunt GGD-signaal 26 september 2013

- In het antwoord op vraag 37 wordt melding gemaakt van een e-mail bericht van een medewerker van GGD Haaglanden op 26 september 2013 aan een medewerkers van de Belastingdienst/Toeslagen. Het betreft een mail met informatie over een bezoek van de GGD aan een gastouder die was ingeschreven [redacted].1De GGD-inspecteur uit in de mail haar twijfels over de kwaliteit van de opvang van kinderen bij deze gastouder. De gelakte e-mail betreft bijlage 2.

Toelichting:

Algemeen:

- Van de 302 CAF-11 ouders hebben er 86 een openstaande terugvordering kinderopvangtoeslag over de jaren 2012, 2013 en/of 2014.
- Voorts hebben van de 302 CAF-11 ouders 171 ouders één of meerdere openstaande toeslag- en/of belastingschuld(en) ter hoogte van in totaal zo'n € 1,7 miljoen. Dit hoeft niet (tevens) een kinderopvangtoeslagschuld te zijn. De overige 132 ouders hebben momenteel geen enkele openstaande schuld.
- Ten aanzien van de terugvorderingen KOT over 2012, 2013 en 2014 zijn in 154 gevallen al voor 11 juni 2019 dwanginvorderingsmaatregelen genomen, variërend van aanmaning tot dwangbevel tot verhaal op inkomen of vermogen (bijvoorbeeld een loonbeslag).
- De behandeling en het klantcontact voor de inning van de 302 CAF-11 posten vindt per heden plaats in één team bij het LIC. De behandeling in één team borgt de gelijke behandeling van de 302 CAF11 posten.

Kaders terugvorderingen KOT 2012, 2013 en 2014:

- Terugvorderingen kinderopvangtoeslag over de jaren 2012, 2013, 2014 worden niet actief geïnd (dus ook niet verrekend) in de periode vanaf 11 juni 2019 (de datum van de Kamerbrief waarin dit is toegezegd) tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen voor hen zijn van het advies van de commissie-Donner. Over de precieze datum van laatstgenoemd moment worden de ouders tijdig nader geïnformeerd.
- Over de terugvorderingen kinderopvangtoeslag over de jaren 2012, 2013 en 2014 wordt in de periode vanaf 11 juni 2019 tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen voor hen zijn van het advies van de commissie-Donner geen invorderingsrente gerekend. Hoewel invorderingsrente wettelijk verschuldigd is zolang de terugvorderingen niet worden voldaan, is het beleidsmatig mogelijk om in uitzonderlijke situaties die rente te verminderen omdat invordering ervan onredelijk en onbillijk is. Dit zal budgettair worden ingepast binnen artikel 1.

Kaders overige openstaande toeslag- en/of belastingschulden:

- Voor overige openstaande toeslag- en/of belastingschulden van de CAF-11 ouders stellen wij eenzelfde toezegging voor als voor de KOT-terugvorderingen, dat wil zeggen:

  (1) opschorting van alle (lopende) dwanginvorderingsmaatregelen met ingang vanaf 11 juni 2019 tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen voor hen zijn van het advies van de commissie-Donner en

(2) geen invorderingsrente over die periode.
Hierbij willen we bereiken dat er gedurende het onderzoek van de commissie-Donner daadwerkelijk een adempauze is voor de CAF-11 ouders waarin zij niet geconfronteerd worden met invorderingsacties van de Belastingdienst of andere rechtsgevolgen. Een belangrijke overweging hierbij is dat de andere toeslag- en belastingschulden een (indirect) gevolg kunnen zijn van de terugvorderingen kinderopvangtoeslag over de jaren 2012, 2013 en 2014.

- Een alternatief voor de overige openstaande toeslag- en/of belastingschulden is dat alle ouders uitgenodigd worden voor een individueel gesprek waarin gezocht wordt naar een maatwerkbehandeling. Die maatwerkbehandeling zou dan plaatsvinden overeenkomstig de bestaande kaders in de wet- en regelgeving en de Leidraad Invordering maar met als uitgangspunt een coulante houding van de Belastingdienst. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval worden dan eventueel een betalingsregeling getroffen, worden invorderingsacties al dan niet opgeschort en/of wordt invorderingsrente al dan niet in rekening gebracht. Dit alternatief heeft enkele belangrijke nadelen. Ten eerste kan een individueel gesprek voor de ouders zeer belastend zijn (niet alleen qua tijd, maar mogelijk ook emotioneel), temeer nu er slechts een tussenoplossing wordt geboden. Ten tweede zal het voorbereiden, plannen en voeren van gesprekken enige tijd duren, zeker nu de zomerperiode aanbreekt en niet alle ouders goed bereikbaar zullen zijn. Ten derde brengen individuele gesprekken voor Toeslagen een extra uitvoeringslast met zich mee, die moeilijk op voorhand valt in te schatten, maar te denken valt aan zo'n 5 á 10 fte gedurende enkele maanden. Deze nadelen zijn voor ons reden om u te adviseren voor het eerstgenoemde alternatief te kiezen.

Contact met de ouders:

- Alle 171 ouders met een openstaande belasting- en/of toeslagschuld ontvangen een (standaard)brief waarin zij geïnformeerd worden over bovengenoemde maatregelen.
- In de gevallen waarin er nog lopende betalingsregelingen voor belasting- en/of toeslagschulden zijn, worden de ouders separaat benaderd met de vraag of zij deze betalingsregeling willen voortzetten dan wel willen onderbreken conform de hierboven genoemde uitgangspunten. In die gevallen worden de gemaakte maatwerkafspraken vastgelegd en per brief bevestigd.

Derving invorderingsrente:

- De totale openstaande belasting- en toeslagschuld van de CAF-11 ouders bedroeg per 12 juni 2019 € 1.715.095. Wettelijk is hierover invorderingsrente verschuldigd van 4% per jaar. Iedere maand dat deze schuld niet betaald wordt, bedraagt de (maximaal) gederfde invorderingsrente dus afgerond zo'n € 6.000. Voor zover de terugvorderingen op een later moment alsnog worden verminderd, zal er geen sprake zijn van een derving.

Bijlage 1 antwoorden kamervragen afhankelijk van beslispunt

Vraag 58
Kunt u aangeven welke stappen u en de dienst op korte termijn gaat zetten in de afhandeling van de dossiers?
In mijn brief van 11 juni jl. geef ik aan welke maatregelen worden genomen om de situatie voor de betrokken ouders recht te zetten. Ik heb de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd mij daarbij te helpen, en daarbij rekening te houden met de gerechtvaardigde belangen van de toeslaggerechtigden. Ook heb ik de Adviescommissie gevraagd advies uit te brengen over de mogelijkheden voor Toeslagen om binnen de wettelijke kaders en de grenzen van de uitvoerbaarheid – waar nodig – maatwerk te bieden aan de betrokken ouders. Meer in het algemeen gaat de Adviescommissie bezien hoe ouders anderszins tegemoet kunnen worden genomen. Gelet op de maatschappelijke urgentie heb ik de adviescommissie gevraagd om zo snel mogelijk, rekening houdend met het zomerreces, met een deeladvies te komen over de vraag welke beleids- en beoordelingsruimte Toeslagen naar het oordeel van de adviescommissie heeft in de verdere afhandeling van de zogenoemde CAF 11- zaken en in aanverwante zaken. Het eindrapport van de adviescommissie wordt eind 2019 verwacht. Om te voorkomen dat ouders in deze CAF 11 zaak (verder) in problemen kunnen komen, heb ik toegezegd om de invordering (inclusief verrekening met lopende toeslagen) van de betreffende terugvorderingen kinderopvangtoeslag op te schorten in afwachting van de adviezen van de Adviescommissie uitvoering toeslagen. Deze toezegging wil ik uitbreiden tot andere toeslag- en/of belastingschulden van de betreffende ouders. Ik wil namelijk uitsluiten dat de ouders in de tussentijd, mogelijk als indirect gevolg van CAF-11, in financiële problemen komen door andere inningsmaatregelen van de Belastingdienst. Ook de invordering van andere openstaande belasting- en/of toeslagschulden zal ik dus opschorten tot het moment waarop voor de ouders duidelijk is wat de gevolgen voor hen zijn van het advies van de Adviescommissie.

Vraag 70
Om hoeveel gevallen gaat het waar de dwanginvordering en verrekening van toeslagen nu opgeschort wordt? Wat betekent opschorten in dit geval? Voor bepaalde tijd? Tot na het advies van de Adviescommissie?
Voor in totaal ruim 150 openstaande terugvorderingen kinderopvangtoeslag over de toeslagjaren 2012, 2013 en 2014 is de invordering, inclusief verrekening, opgeschort. Het betreft 86 ouders. Dit zal zo blijven, totdat duidelijk is wat het advies van de adviescommissie voor elke betrokkene betekent en wat de gevolgen voor de nog te betalen terugvorderingen zijn. Ik realiseer mij dat deze gezinnen door het optreden van de overheid tekort zijn gedaan en dat zij mogelijk daardoor in problemen zijn geraakt. Ik ben vastberaden om dat zo snel mogelijk recht te zetten. Ik heb de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd mij daarbij te helpen.

Bijlage 2
E-mail GGD 26 september 2013

Ministerie van Financiën

verslag

Verslag gesprekken ouders met de directeur Toeslagen en de staatssecretaris

Algemeen
Dit verslag bevat een weergave op hoofdlijnen van de ouderbijeenkomsten met Belastingdienst/Toeslagen (hierna: Toeslagen) die op 15, 17 en 22 mei jl. hebben plaatsvonden en de bijeenkomst van ouders met de staatssecretaris van Financiën op 11 juni jl.

Gesprekken van ouders met de directeur Toeslagen op 15, 17 en 22 mei
Voor deze drie bijeenkomsten zijn 235 ouders uitgenodigd die in 2014 Kinderopvangtoeslag hadden en in een specifieke toezichtsactie van Toeslagen betrokken zijn geweest. Er hebben zich 55 ouders aangemeld. In totaal waren 75 ouders en door ouders uitgenodigde begeleiders bij de bijeenkomsten aanwezig. Een advocaat van meerdere ouders was bij de eerste bijeenkomst aanwezig.

De directeur Toeslagen heeft excuses aangeboden voor het niet voldoende stilstaan bij wat het stopzetten van toeslagen voor de ouders betekent, voor de fouten die in de behandeling gemaakt zijn en voor de te lange tijd die de bezwaarafhandeling gekost heeft.

De directeur Toeslagen heeft aangegeven dat door het gezamenlijke karakter van de bijeenkomsten door Toeslagen niet kan worden ingegaan op individuele zaken en dat tijdens de ouderbijeenkomsten geen (aanvullende) toezeggingen gedaan kunnen worden. Verder heeft zij aangegeven dat het doel van de bijeenkomsten is om kennis te nemen van de ervaringen van de ouders en daar voor de toekomst van te leren. Enkele ouders hebben aangegeven behoefte te hebben aan individuele gesprekken om toelichting op hun individuele dossier te krijgen. Na afloop van de ouderbijeenkomsten zijn afspraken gemaakt voor individuele gesprekken.

De medewerkers van Toeslagen hebben de gesprekken als indringend ervaren. De medewerkers hebben door de bijeenkomsten meer inzicht gekregen in de feitelijke en emotionele gevolgen van het handelen van Toeslagen voor de ouders.

Besproken onderwerpen
De onderwerpen die tijdens de ouderbijeenkomsten met de directeur Toeslagen aan de orde zijn geweest zijn in het onderstaande verslag geclusterd in de volgende onderdelen:
- verwachtingen van ouders ten aanzien van de ouderbijeenkomsten

- stopzetting van de kinderopvangtoeslag in 2014
- langdurige en onduidelijke behandeling van vragen, bezwaar en beroep
- bejegening van ouders door medewerkers van Toeslagen
- invordering en schulden
- impact op persoonlijk leven

Verwachtingen van ouders

- Ouders gaven aan naar de bijeenkomst gekomen te zijn met de verwachting dat Toeslagen zou toegeven dat er fouten zijn gemaakt in hun dossier en dat er over een regeling kon worden gesproken.
- Ouders vinden excuses onvoldoende, ze willen weten welke consequenties de excuses hebben. Ouders waarderen het dat Toeslagen wil leren van gemaakte fouten, maar ouders willen ook genoegdoening.
- Ouders geven aan het te waarderen dat er nu naar hun verhaal geluisterd wordt, terwijl dat in de afgelopen jaren niet gebeurde.
- Ouders vragen wat zij in de komende periode kunnen verwachten van Toeslagen.
- Enkele ouders willen graag een individueel gesprek. Ze hebben behoefte hun casus door te spreken om te begrijpen waarom kinderopvangtoeslag niet is toegekend.

Stopzetting van de kinderopvangtoeslag in 2014

- De stopzetting van de kinderopvangtoeslag in 2014 kwam onverwacht voor ouders, ze begrijpen nog steeds niet waarom dit nodig was.
- Hun gastouderbureau heeft voor meerdere ouders de kinderopvangtoeslag aangevraagd en alle zaken geregeld tussen de gastouders en de vraagouders (contracten, berekening toeslag etc.). Ouders gingen ervan uit dat het goed geregeld was, mede omdat hun gastouderbureau ingeschreven was in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) en dus 'goedgekeurd' was. Een deel van de ouders is benadeeld door hun gastouderbureau waar zij voorheen bij aangesloten waren, zij voelen zich opnieuw benadeeld.
- Ouders geven aan dat zij niet begrijpen waarom hun gastouderbureau geen sancties opgelegd heeft gekregen en zij zelf wel. In hun visie is het niet de taak van de ouders om hun gastouderbureau te controleren. Ook voelen ze zich de dupe van de manier waarop hun gastouderbureau de administratie heeft gevoerd.
- Ouders geven aan dat zij niet begrijpen waarom de kinderopvangtoeslag in een deel van de gevallen ook over de jaren ervoor (soms tot 2011/2012) werd teruggevorderd.
- Ouders stellen de vraag of er gediscrimineerd is en of daarom hun kinderopvangtoeslag werd stopgezet. Een deel van de ouders ervaart de stopzetting als discriminatie.
- Ouders geven aan dat niet alleen hun lopende toeslag werd stopgezet, maar dat hun nieuwe aanvraag ook geblokkeerd werd.

Langdurige en onduidelijke behandeling van vragen, bezwaar en beroep

- Ouders geven aan dat zij gehoor hebben gegeven aan de eerste vraagbrief om 'alle informatie' op te sturen of aan te leveren bij de balie en vervolgens na enkele weken een brief ontvingen waarin stond dat de informatie 'onjuist of onvolledig' was. De brief maakte niet duidelijk welke informatie onjuist was, welke stukken nog aangeleverd moesten worden, of wat onderbouwd moest worden.

- Als ouders probeerden te bellen om meer duidelijkheid te krijgen, werd hen gezegd dat de medewerker deze informatie niet kon geven. Ouders geven aan dat ze soms helemaal niet werden teruggebeld.
- Ouders geven aan dat zij meerdere malen stukken hebben afgeleverd aan de balie en hiervan een ontvangstbevestiging kregen of aangetekend informatie verzonden, maar dat zij herhaaldelijk na weken of maanden vernamen dat 'de stukken niet aanwezig zijn'. Zij vertellen 'het lijkt wel of er zaken kwijt zijn geraakt'.
- De behandeling van bezwaren duurde veel te lang. Ouders geven aan dat Toeslagen lange termijnen kon aanhouden, terwijl ouders soms binnen enkele dagen bewijsstukken moesten aanleveren.
- Ouders kregen geen duidelijkheid over de status van hun behandeling en er werd geen antwoord gegeven op de vraag om inzage in de berekening waarop de terugvordering was gebaseerd.
- Ouders ervoeren verregaande strengheid bij de beoordeling van hun stukken. Als voorbeeld is genoemd dat een contract is afgekeurd omdat het niet op één pagina stond. Ook bij één contante betaling of het ontbreken van één factuur, terwijl wel alle betalingsbewijzen aanwezig waren, is de toeslag over het gehele jaar teruggevorderd en in enkele gevallen zelfs over meerdere jaren.
- Ouders geven aan dat in de bezwaar- en beroepsprocedure stukken werden achtergehouden en dat andere bevindingen tijdens de rechtszitting werden ingebracht. Hierop konden zij zich niet verweren.

Bejegening door medewerkers van Toeslagen
- Ouders hebben de bejegening door medewerkers van Toeslagen als zeer onprettig ervaren. De toon van de contacten was bot, als ze al in contact met een medewerker konden komen.
- Ouders geven aan zich 'als een crimineel' behandeld te voelen.
- Ouders geven aan dat 'de afdeling beroep liegt', en er zouden stukken achtergehouden zijn terwijl die wel tot het dossier behoren.
- Ouders geven aan dat zij de rol van de Landsadvocaat niet prettig gevonden hebben. Er werd vooraf ruimhartigheid beloofd, maar dit hebben zij niet zo ervaren.

Invordering en schulden
- Ouders zagen zich geconfronteerd met hoge terugvorderingen over meerdere jaren. Een deel van de ouders heeft nog een openstaande schuld bij Toeslagen, anderen hebben deze schuld voldaan door elders geld te lenen.
- Vanwege de CAF11 procedure konden ouders niet altijd gebruik maken van een persoonlijke betalingsregeling. Ouders geven aan dat geen rekening is gehouden met hun leefomstandigheden.
- Ouders geven aan dat zij hoge kosten hebben moeten maken voor het inwinnen van advies en het voeren van bezwaar- en beroepsprocedures.
- Diverse ouders staan onder bewind of hebben een schuldentraject (doorlopen) vanwege de schuld bij Toeslagen.

Impact op persoonlijk leven
- Ouders geven aan relationele problemen te hebben gekregen. Zij zijn in echtscheiding beland vanwege de spanningen die de procedure en de terugvordering met zich meebrachten. Ook voelen zij zich ongelukkig doordat ze hun kinderen te kort hebben gedaan. Ze waren 'zo veel bezig met de papieren' en 'de kinderen zien de problemen van de ouders'.

- Ouders moesten stoppen met de kinderopvang, waardoor hun kinderen hun vertrouwde oppas misten.
- Ouders geven aan dat zij depressief en/of ziek zijn geworden, zij zijn onder behandeling van een psycholoog (geweest).
- Ouders voelen zich nog steeds machteloos en angstig. Zij durven geen 'blauwe envelop' te openen. Ouders durven ook geen toeslagen meer aan te vragen. Zij 'vertrouwen de overheid niet meer'.
- Ouders zijn niet in bezwaar of beroep gegaan omdat zij daar de energie niet meer voor konden opbrengen.
- Ouders vertellen dat één van de partners gestopt is met werken, zodat zij geen kinderopvang meer nodig hebben. Er zijn ouderparen waarvan beide partners werken maar die de kinderopvang zelf betalen. Andere moeders geven aan graag te willen werken en zelfstandig te willen zijn maar zich gedwarsboomd te voelen. Ze geven aan dat zij 'daardoor in het zwarte circuit' werken. Dit belemmert hun arbeidsparticipatie.
- Sommige ouders geven aan dat zij hun baan zijn kwijtgeraakt.
- Een ouder geeft aan 'het te willen snappen om het af te kunnen sluiten'.

Gesprek met de staatssecretaris
Tijdens de ouderbijeenkomsten is aan de ouders gevraagd wie van hen met de staatssecretaris in gesprek willen gaan. Een aantal ouders is hierop ingegaan. Een verslag van dit gesprek is hieronder weergegeven.

Samenvatting van het gesprek tussen ouders en de staatssecretaris op 11 juni
Ongeveer 20 ouders waren aanwezig op 11 juni voor het gesprek met de staatssecretaris. Hij geeft aan dat er veel is misgegaan. De betrokken ouders zijn door de Belastingdienst behandeld als fraudeurs en niet als klanten. Er was te weinig oog voor de menselijke maat en dat is onzorgvuldig. Dat heeft geleid tot schrijnende situaties, die vaak al jaren duren. De staatssecretaris geeft aan dat het aanbieden van excuses niet voldoende is, maar dat hij daarmee wel wil beginnen. Daarnaast geeft de staatssecretaris aan dat hij voornemens is nog vanavond aan de Tweede Kamer te schrijven wat hij gaat doen, maar niet voordat hij éérst naar de betrokken ouders heeft geluisterd. Vervolgens komen de ouders aan het woord. Zij vertellen – vaak zeer persoonlijk – wat zij hebben meegemaakt en wat de problemen met de kinderopvangtoeslag voor hen heeft betekend. Duidelijk wordt dat veel ouders het vertrouwen in de overheid en de Belastingdienst zijn verloren. Diverse ouders geven aan nooit meer toeslagen te zullen aanvragen, ook niet wanneer zij daar recht op zouden hebben. Zij waarderen de excuses van de staatssecretaris, maar geven ook aan daarmee niet geholpen te zijn.

Contact met de Belastingdienst
Het doet de aanwezige ouders vooral pijn dat zij door de Belastingdienst zijn behandeld als fraudeurs, terwijl zij niets fout hadden gedaan of één onderdeel niet volledig op orde was. De kinderopvang werd zonder pardon stopgezet. Ze geven aan dat de Belastingdienst daarbij alleen keek naar het contract met het gastouderbureau. Andere documenten die aantonen dat wel degelijk aan de voorwaarden was voldaan, werden genegeerd door de Belastingdienst. Bovendien werden de ouders beschuldigd van het aanleveren van onjuiste en onvolledige informatie. Ook werd hen opzet en grove schuld verweten. De Belastingdienst communiceerde echter niet welke documenten ontbraken of waar eventueel iets mis was. Vaak moesten zeer hoge bedragen terugbetaald worden. Voor de betrokken ouders voelt dit als onrecht. Zij vragen zich daarnaast af waarom de

Belastingdienst de ouders heeft aangepakt en niet het gastouderbureau. Het gastouderbureau en de Belastingdienst zijn immers professionele partijen. De ouders zijn dat niet.
De staatssecretaris geeft daarop aan dat er te legalistisch naar de zaak gekeken is. De menselijke maat is uit het oog verloren. Vanuit een tunnelvisie is alleen gekeken naar mogelijke signalen van fraude. Een welwillende blik heeft ontbroken. Er is niet gekeken naar wat mogelijk wel klopt. De staatssecretaris spreekt van onbehoorlijk bestuur en geeft aan dit in de toekomst te willen voorkomen.

Gevolgen stopzetting en terugvordering
De ouders vertellen wat het stopzetten en terugvorderen van de kinderopvangtoeslag met hen heeft gedaan. Daarbij gaat het zeker niet alleen om de grote financiële gevolgen. In veel gezinnen zijn spanningen ontstaan. Er is ruzie gemaakt tussen ouders onderling of met opa's en oma's van de kinderen. Ook de kinderen zelf werden benadeeld. Gezinnen konden bijvoorbeeld jarenlang niet op vakantie en geen leuke dingen doen, omdat de toeslagen terugbetaald moesten worden. De spanningen hebben bij een aantal ouders geleid tot gezondheidsklachten. Anderen voelden zich gedwongen te stoppen met werken om voor de kinderen te zorgen. Zoals één van de ouders het verwoordde: 'u kunt de kinderopvangtoeslag wel stopzetten, maar daarmee zijn mijn kinderen niet weg'.

Openen nieuw hoofdstuk
De staatssecretaris geeft aan dat hij het verdriet en ongemak van de ouders nooit meer kan wegnemen. Ook het vertrouwen van deze ouders in de overheid kan hij waarschijnlijk niet volledig herstellen. Hij wil wel dit hoofdstuk afsluiten en een nieuw hoofdstuk openen. Hij benadrukt dat het belangrijk is hoe dit gebeurt. In het bestuursrecht kunnen gedane zaken eigenlijk niet ongedaan gemaakt worden, maar de staatssecretaris wil dat wel zo veel mogelijk doen. Hij wil de dossiers van alle bij CAF 11 betrokken ouders opnieuw beoordelen. Om te voorkomen dat uitkomsten daarvan hetzelfde zijn als nu, heeft hij de Adviescommissie uitvoering toeslagen gevraagd te bekijken hoe hij dat kan doen, omdat hij iets voor deze ouders wil betekenen. Dat advies komt snel na het zomerreces, waarschijnlijk in het najaar.

Rol nationaliteit
Tot slot vragen ouders hoe het kan dat in identieke situaties de toeslag van de ene ouder wel wordt teruggevorderd, terwijl dit bij de andere ouder niet is gebeurd. Zij vragen zich af of tweede nationaliteit hierbij een rol heeft gespeeld. De staatssecretaris geeft aan dat nationaliteit geen rol heeft gespeeld. Het onderzoek is gestart naar aanleiding van signalen van de GGD over gastouders die bij het betrokken gastouderbureau waren aangesloten. De Belastingdienst constateerde bij dat onderzoek uiteindelijk geen fraude, wel administratieve fouten of slordigheden. Toch is de Belastingdienst verder gaan zoeken. Toen zijn de ouders die bij dat bureau waren aangesloten ook in beeld gekomen. Van deze ouders is de kinderopvangtoeslag stopgezet, zonder hen eerst de mogelijkheid te geven stukken aan te leveren om hun onschuld aan te tonen. Dat is fout geweest en zo wordt ook niet meer gewerkt door de Belastingdienst.

Afsluiting
Aan het eind van het gesprek zegt de staatssecretaris een aantal dingen toe. In de eerste plaats zullen de dwanginvorderingen bij de betrokken ouders stoppen.

Ook voor de ouders die niet bij de gesprekken aanwezig waren. Ten tweede zullen de ouders een brief ontvangen met de strekking van de Kamerbrief en de toezeggingen daarin. Tot slot wordt van het gespreksverslag gemaakt dat aan de aanwezige ouders zal worden toegestuurd.